

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามความการรับรู้
ของบุคลากรครู

นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสภา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Operation of Internal Quality Assurance of the District Non-Formal and
Informal Education Centers under Bangkok Metropolitan Administration as
Perceived by Teacher Personnel**

Miss Maliwan Chansoda

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

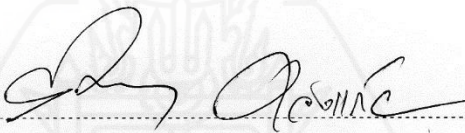
Sukhothai Thammathirat Open University

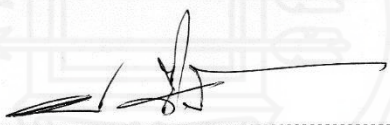
2015

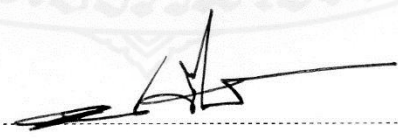
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร
ตามความการรับรู้ของบุคลากรครู
ชื่อและนามสกุล นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสดา
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัตนา ดวงแก้ว

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2558

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัตนา ดวงแก้ว)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามความการรับรู้ของบุคลากรครู

ผู้ศึกษา นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสภา รหัสนักศึกษา 2542301078

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัตนา ดวงแก้ว ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามความคิดเห็นของบุคลากรครูของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร (2) เปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน จำแนกตามการรับรู้ของบุคลากรครูที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน และ(3) ศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามความคิดเห็นของบุคลากรครูของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรครู จำนวน 220 คน จากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามความคิดเห็นของบุคลากรครูของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) บุคลากรครูที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน และ(3) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษา ได้แก่ ควรพัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำคู่มือระบบการทำงานประกันคุณภาพภายในที่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ควรนิเทศติดตามและตรวจสอบคุณภาพการสอนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์การศึกษา และควรประเมินคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษิตตามสภาพจริง

คำสำคัญ การประกันคุณภาพภายใน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต

Independent Study title: The Operation of Internal Quality Assurance of the District Non-Formal and Informal Education Centers under Bangkok Metropolitan Administration as Perceived by Teacher Personnel
Author: Miss Maliwan Chansoda; **ID:** 2542301078;
Degree: Master of Education (Educational Administration);
Independent Study advisor: Dr. Ratana Daungkaew, Assistant Professor;
Academic year: 2015

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the operation of internal quality assurance of district non-formal and informal education centers under Bangkok Metropolitan Administration as perceived by their teacher personnel; (2) to compare perceptions on the operation of internal quality assurance of teacher personnel as classified by their backgrounds; and (3) to study suggestions concerning the improvement and development of the operation of internal quality assurance of district non-formal and informal education centers under Bangkok Metropolitan Administration.

The sample consisted of 220 teacher personnel from the 50 district non-formal and informal education centers under Bangkok Metropolitan Administration. The employed research instrument was a rating scale questionnaire with reliability coefficient of .94. Research data were analyzed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and content analysis.

Research findings showed that (1) the overall operation of internal quality assurance as perceived by teacher personnel of district non-formal and informal education centers under Bangkok Metropolitan Administration was at the high level; (2) teacher personnel with different backgrounds did not differ significantly in their levels of perception of the operation of internal quality assurance; and (3) suggestions concerning the improvement and development of the operation of internal quality assurance in the district non-formal and informal centers were as follows: the teacher personnel should be trained to equip them with deeper knowledge and understanding of internal quality assurance and creation of the center's educational quality development plan; a manual with clear guidelines for the operational system of internal quality assurance should be developed; the administrators should supervise, follow-up, and review the teaching quality continuously as well as using the results for improvement of instruction and for development of educational improvement plan of the center; and the center should conduct authentic assessment of its educational quality.

Keywords: Internal quality assurance,
District non-formal and informal education center

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ ชี้แนะเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิจัยมาตั้งแต่ต้นและติดตามจนกระทั่งการทำวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถพล จินะวัฒน์ ที่ได้ให้คำแนะนำปรับแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในศาสตร์ทางการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและไคร่ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์และคณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาสละเวลาช่วยเหลือตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและผู้อำนวยความสะดวก สำนักงาน กศน.กรุงเทพมหานครที่อนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูล กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนผู้บริหาร กศน.เขต และบุคลากรครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครทุกท่านที่สละเวลาให้ข้อมูล รวมทั้งทุกคนในครอบครัวและเพื่อนนักศึกษาแขนงบริหารการศึกษาที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือ ให้กำลังใจในด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลและคณะบุคคลดังกล่าวมาทั้งหมด ที่ทำให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้วิจัย กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา ที่ส่งผลโดยตรงถึงผู้เรียน อันเป็นผลผลิตโดยตรงของ กศน. ให้มีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนดต่อไป

มะลิวัลย์ จันทร์โสภา

กุมภาพันธ์ 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวความคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	12
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร	18
การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตใน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู	49
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิภาคหลังของบุคลากรครู	56
ตอนที่ 4 ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร	60
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปผลการวิจัย	65
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	80
ก ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	88
ข สำเนาหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย และขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	83
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	89
ง คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	97
ประวัติผู้ศึกษา	107

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามภูมิภาคหลังของบุคลากรครู ทั้งด้านขนาดของกศน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงานและ ตำแหน่งของบุคลากรครู	42
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู โดยภาพรวม	49
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู ด้านการควบคุมคุณภาพ	50
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา	52
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	54
ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ ศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู จำแนกตามขนาดกศน.เขต ในกทม. ที่ครูปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู รายด้าน โดยภาพรวม โดยจำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรครู	58
ตารางที่ 4.8	ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครูจำแนกตำแหน่งของบุคลากรครู โดยภาพรวมและรายด้าน	59
ตารางที่ 4.9	จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา	60
ตารางที่ 4.10	จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา	62
ตารางที่ 4.11	จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	63
ตารางที่ 4.12	จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ	64

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการบริหารคุณภาพตามหลักการวงจร เดมมิ่ง (Deming cycle)	22
ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและแนวคิดหลักการบริหาร	23
ภาพที่ 2.3 แผนผังแสดงขั้นตอนการประกันคุณภาพภายใน	32

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ในทุกระดับและทุกประเภท การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข แต่ผลการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมา ยังพบว่า เด็กวัยเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า ร้อยละ 50 และความสามารถของผู้เรียนยังอ่อนในเรื่อง การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการในระยะเวลาที่ผ่านมา จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา ทั้งด้านการ ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน สภาพการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้ส่งผลถึง คุณภาพของผู้เรียนให้มากขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555-2559)

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 บัญญัติในมาตรา 9(2) ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรส่วนท้องถิ่น ทั้งด้านวิชาการ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรและบุคลากร พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาและระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกประเภทการศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกให้เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและผลักดัน กระบวนการต่างๆ ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการว่า การจัดการศึกษานั้น จะต้องได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานต้น สังกัดและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการ ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพศึกษา มาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ ภายนอก ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สมศ.

ในส่วนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 20 กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ให้สอดคล้องกับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน โดยได้รับความร่วมมือส่งเสริม สนับสนุนจากภาคีเครือข่ายและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากนี้ กฎกระทรวงได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 ให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งภายในสามปี ทั้งนี้ การประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินงานบริหารจัดการศึกษามีคุณภาพและส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนเป็นผู้รับบริการโดยตรงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อีกทั้งระบบการประกันคุณภาพภายในยังเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดจึงเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ โดยนำความรู้ด้านประกันคุณภาพ กระบวนการพัฒนาคุณภาพ และระบบวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2556, น.1-2)

สำหรับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร หรือเรียกโดยย่อว่า กศน. เขตในกรุงเทพมหานคร ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2551 ได้กำหนดให้อยู่ภายใต้ การกำกับ ดูแล ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย กศน.เขตในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 แห่งซึ่งศูนย์เหล่านี้มีฐานะเป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง มีบทบาทการดำเนินการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมทั้งการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ทักษะชีวิต และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพแล้วศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ยังต้องปฏิบัติการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอก เพื่อเป็นหลักประกันและรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาขององค์กร

จากรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำปีงบประมาณ 2554 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2554) พบว่าศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตยังมีสภาพการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่แตกต่างกัน ศูนย์บางแห่งยังไม่มีความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ

เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมเอกสาร หลักฐานประกอบเกณฑ์การพิจารณาของตัวบ่งชี้ รวมถึงการเลือกใช้เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสรุปผล โดยเฉพาะเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี พบว่าแผนดังกล่าวยังไม่มีเชื่อมโยงหรือสอดคล้องกัน และยังไม่ได้นำผลการประเมินตนเอง (SAR) และผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปสู่การวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในศูนย์บางแห่งที่มีความพร้อมด้านบุคลากรและผู้บริหารมีประสบการณ์ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกมาก่อนก็สามารถเตรียมความพร้อมได้ดี ก็จะส่งผลให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายอยู่ตลอดเวลาและย่อมส่งผลให้ผู้เรียนทุกคน มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งในที่สุดย่อมได้รับการยอมรับ ศรัทธาและไว้วางใจจาก ผู้ปกครองและชุมชน และทำให้สถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สร้างพลังเข้มแข็ง ในการพัฒนาคุณภาพเยาวชน ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตามสังคมต้องการ (ธีรพรธม แจ้ใส, 2552, น. 1-2)

จากที่กล่าวมาจึงเห็นได้ว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ยังไม่เป็นที่น่าพอใจของหน่วยงานต้นสังกัดทั้งหมด ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรหาทางปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการ เพื่อให้สามารถรองรับการประเมินภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากรครู พร้อมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นข้อมูลสารสนเทศให้กับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้การตัดสินใจวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิหลังของบุคลากรครู

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู โดยใช้กรอบแนวคิดการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, 2547) ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา และได้ศึกษาตัวแปรอิสระ คือ ภูมิหลังของบุคลากรครูทั้งด้านขนาดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงานและตำแหน่งของบุคลากรครู โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรแสดงดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามการรับรู้ของบุคลากรครูที่มีภูมิหลังแตกต่างกันทั้งขนาดของกศน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงานและตำแหน่งของบุคลากรครู

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู จำนวนทั้งสิ้น 50 แห่ง โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

5.1.1 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา และ 3) การประเมินคุณภาพการศึกษา

5.2 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ บุคลากรครูของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 512 คน แบ่งออกเป็น ข้าราชการครู จำนวน 71 คน ครูอาสาสมัคร/ครู กศน. แหวง จำนวน 408 คน และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 33 คน จากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 แห่ง

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร คือ

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ* คือ ภูมิหลังของบุคลากรครู ประกอบด้วย

1) ขนาดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงาน ซึ่งแบ่งเป็นออกเป็น 2 ขนาด ได้แก่ ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

2) ตำแหน่งของบุคลากรครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครหรือครู กศน. แหวง และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

5.3.2 *ตัวแปรตาม* คือ การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน ได้แก่

1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา และ 3) การประเมินคุณภาพการศึกษา

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาได้ใช้คำศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขตดังนี้

6.1 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ การศึกษาตามภารกิจของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ใน กรุงเทพมหานคร ที่มีแผนงาน กิจกรรม การประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็น ระบบ สะท้อนถึงควมมีคุณภาพ โดยบุคลากรทุกฝ่ายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในการศึกษาครั้งนี้วัดการดำเนินการประกันคุณภาพภายในจากการสอบถามการรับรู้ของบุคลากร ครูใน 3 ด้าน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา และ การประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

6.1.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนว ดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร เพื่อ การเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่

1) **การกำหนดมาตรฐาน** หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ดำเนินงานให้ได้มาตรฐานทั้งด้าน คุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยด้านทรัพยากรในการจัดการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบ แนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยมาตรฐานนั้นต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการศึกษา ระดับชาติ และต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับ ความต้องการศักยภาพและความพร้อมของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร โดยผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

2) **การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา** หมายถึง ศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต ในกรุงเทพมหานคร ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในและภายนอกของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ใน

กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมโครงการและกิจกรรม พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และหลักฐานที่ตรวจสอบได้ ภายใต้กรอบการให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันคิดตัดสินใจในการวางแผนการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

3) *การจัดทำคู่มือระบบการทำงาน* หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการทำงานของแต่ละระบบ ที่เป็นมาตรฐานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีตัวชี้วัดความสำเร็จและหลักฐานที่ตรวจสอบได้ โดยบุคลากรร่วมกันคิดและตรวจสอบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากร

4) *การดำเนินงานตามคู่มือระบบการทำงาน* หมายถึง บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่รับผิดชอบ โดยใช้คู่มือระบบการทำงานเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการตรวจสอบทบทวนการดำเนินงานด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนสลับกันตรวจสอบ

6.1.2 การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต เพื่อทราบสภาพการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ และกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนและวิธีการมาตรฐานได้แก่

1) *การวางแผน* หมายถึง การกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการดำเนินงานในแต่ละระบบและทรัพยากร ที่ต้องใช้เพื่อการทำงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนหรือผู้รับบริการ และบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2) *การปฏิบัติตามแผน* หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ดำเนินการตามแนวปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงาน เพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการทำงานของบุคลากร จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร กำกับ ติดตาม เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน และให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3) *การประเมินหรือการตรวจสอบ* หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยจัดทำกรอบการประเมินพร้อมทั้งจัดหา หรือจัดทำเครื่องมือประเมินผล สำหรับการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

ภายในของสถานศึกษาพร้อมทั้งประมวลผลข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับใช้ในการดำเนินการ เป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

4) *การปรับปรุง* หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร นำผลการประเมินเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน มาปรับปรุงระบบการทำงานของสถานศึกษา เพื่อให้ผลสำเร็จของงานมีคุณภาพ โดยบุคลากรทุกฝ่ายนำผลการประเมินมาประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานในระยะต่อไป พร้อมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

6.1.3 การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากระบบการทำงานเป็นรายระบบ เพื่อให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรพัฒนา เพื่อให้มั่นใจว่า ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่

1) *การประเมินตนเอง* หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สะท้อนการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร อันจะนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2) *รายงานการประเมินตนเอง* หมายถึง การนำเสนอผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ประจำปี ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปีว่าบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร เพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องสาธารณชน และเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

3) *การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา* หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเป็นวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน/ผู้รับบริการ

6.2 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาหลักที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีชื่อย่อว่า “สำนักงาน กศน. กทม.”

6.3 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นสถานศึกษา ในเขตละ 1 แห่ง เรียกว่า “กศน.เขต” ซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

6.4 ภูมิหลังของบุคลากรครู หมายถึง ขนาดของกศน.เขตในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงาน และตำแหน่งของบุคลากรครูกศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) ข้าราชการครู 2) ครูอาสาสมัครหรือครูกศน.แขวง และ 3) ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

6.4.1 ขนาดของศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต
ในกรุงเทพมหานคร ในการกำหนดขนาดของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยประยุกต์ใช้เกณฑ์ขนาดศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอ ซึ่งพิจารณาจาก 3 องค์ประกอบได้แก่ ขนาดของพื้นที่ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร (จำนวนแขวง) จำนวนประชากร และจำนวนผู้รับบริการ ซึ่งพบว่า ขนาด กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร แบ่งได้เป็น 2 ขนาด คือ ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

1) ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขนาดกลาง หมายถึง กศน.เขต ที่มีจำนวนขนาดของพื้นที่ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวนแขวง ไม่เกิน 8 แขวง มีจำนวนประชากรไม่เกิน 50,000 คน และมีผู้รับบริการไม่เกิน 5,000 คน

2) ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขนาดใหญ่ หมายถึง กศน.เขต ที่มีจำนวนขนาดพื้นที่ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวนแขวงมากกว่า 9 แขวง ขึ้นไป มีจำนวนประชากรตั้งแต่ 50,001 คน ขึ้นไป และมีจำนวนผู้รับบริการตั้งแต่ 5,001 คนขึ้นไป

6.4.2 ตำแหน่งของบุคลากรครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน ในศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่

1) ข้าราชการครู หมายถึง ครูที่ประกอบวิชาชีพ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้างานและข้าราชการที่ปฏิบัติงานต่างๆ ในศูนย์ กศน.เขต ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียน การสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2) ครูอาสาสมัคร/ครู กศน. แขวง หมายถึง ครูทำหน้าที่ด้านการศึกษานอกโรงเรียน และส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ซึ่งประจำศูนย์การเรียนรู้ของ กศน.และศูนย์ กศน.แขวงของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร และ

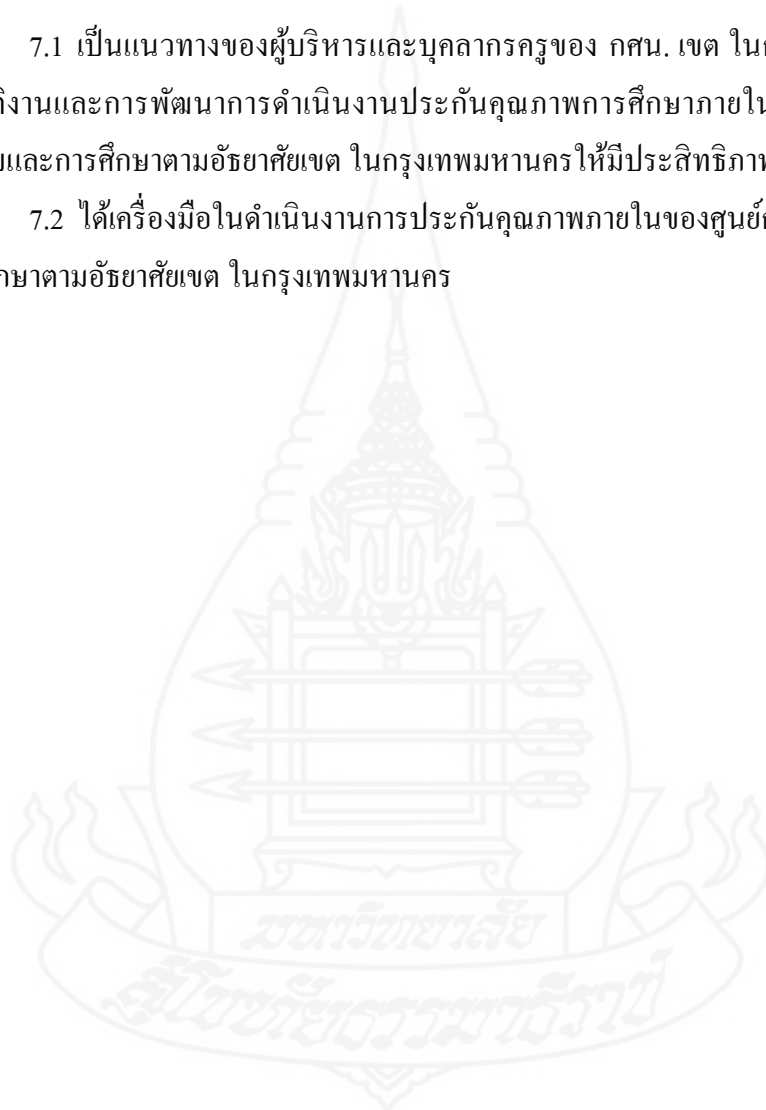
3) ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หมายถึง ครูที่ได้รับการคัดเลือกจากศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ให้ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ผู้รับบริการ ซึ่งประจำอยู่ตามศูนย์การเรียนรู้ชุมชน กศน. แขวงของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาคำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู คาดว่าจะได้ประโยชน์ดังนี้

7.1 เป็นแนวทางของผู้บริหารและบุคลากรครูของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานครในการปฏิบัติงานและการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพ

7.2 ได้เครื่องมือในดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 - 1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 - 1.2 หลักการในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 - 1.3 แนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 - 1.4 นโยบายการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร
 - 2.1 ความหมาย และความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.2 หลักการในการประกันคุณภาพภายในของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 - 2.3 การประกันคุณภาพกับหลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง
3. การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร
 - 3.1 ระบบคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร
 - 3.2 มาตรฐานการศึกษานอกระบบและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา
 - 3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร
 - 3.4 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

คำว่า “การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Non-formal Education และ Informal education ตามลำดับ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาประเภทดังกล่าว ดังนี้

ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 4 ได้กล่าวถึง การศึกษานอกระบบว่าหมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน รูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัด และระยะเวลา เรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่น หลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น มีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน เพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน. (2551, น. 4) ได้ให้ความหมาย การศึกษานอกระบบว่า เป็นการศึกษากำหนดให้กับประชาชน ทุกเพศทุกวัย ไม่จำกัดพื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์หรือความสนใจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านพื้นฐาน ทักษะในการประกอบอาชีพ และทักษะที่จำเป็นสำหรับความรู้ด้านอื่นๆ เป็นฐานในการดำรงชีวิต การจัดการศึกษานอกระบบมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขความสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหา และหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของผู้เรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553, น. 19) ได้ให้ความหมาย การศึกษานอกระบบว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นประชากรนอกโรงเรียน มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นในเรื่องหลักสูตร เวลาเรียน สถานที่เรียน วิธีเรียน ผู้เรียนไม่มีข้อจำกัดในเรื่องอายุ อาชีพ พื้นฐานการศึกษา เน้นการเรียนเรื่องที่เป็นสภาพปัจจุบัน เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน หน่วยงานที่จัดมีหลากหลายทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนองค์กรและสถานประกอบการต่างๆ ซึ่งอาจจะจัดในรูปแบบอิสระหรือร่วมจัดในลักษณะภาคีเครือข่าย

สรุปได้ว่า การศึกษานอกโรงเรียน หรือ การศึกษานอกระบบ หมายถึง การจัดการศึกษาที่มีการกำหนดรูปแบบ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ระเบียบการปฏิบัติ ซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้กับประชาชน ทุกเพศทุกวัยไม่จำกัดพื้นฐานการศึกษา อาชีพ

ประสบการณ์หรือความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาเพื่อสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 4 นิยาม การศึกษาตามอัธยาศัย หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551, น. 5) ได้ให้ความหมาย การศึกษาตามอัธยาศัย คือ การศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากประสบการณ์การทำงาน บุคคล ครอบครัว สื่อมวลชน ชุมชน แหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ ไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน ไม่จำกัดอายุไม่มีการลงทะเบียน ไม่มีการสอบ ไม่มีการรับประกาศนียบัตร มีหรือไม่มีสถานศึกษาที่แน่นอน เรียนที่ไหนก็ได้ สามารถเรียนได้ตลอดเวลาและเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตลอดชีวิต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553, น. 21) ได้ให้ความหมาย การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง เป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่เกิดขึ้นจากการประสมประสานจากการจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตตามธรรมชาติจากแรงจูงใจภายในของบุคคล ทำให้เกิดการพัฒนาดนเองทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว เป็นการเรียนรู้ที่มีคุณค่าต่อชีวิตมนุษย์เพราะทุกคนสามารถแสวงหาและสะสมได้จาประสบการณ์ทำงาน สิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการพัฒนาเจตคติความรู้และทักษะได้อย่างแท้จริงและมักเกิดขึ้นอย่างยั่งยืนโดยไม่มีการจัดอย่างเป็นระบบไม่มีรูปแบบกระบวนการที่แน่นอน วัดได้ยาก เป็นการศึกษาที่มีหลากหลายมิติ

ทวีป อภิลิทธิ์ (2554, น. 133) กล่าวว่า การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การศึกษาที่ทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สิ่งแวดล้อม สื่อ และแหล่งความรู้ต่างๆ ตามความสนใจ ศักยภาพความพร้อมและโอกาส โดยผู้เรียนเป็นผู้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วย ตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

1.2 หลักการการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยหรือเรียนย่อๆ ว่า “สำนักงาน.กศน.” เป็นหน่วยงานหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมีศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต เป็นหน่วยปฏิบัติที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่อง ให้กับผู้ที่ต้องการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงยึดหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 ในมาตรา 6 บัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้

1. การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นความเสมอภาคในการเข้าถึง และได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน และให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจแก่สถานศึกษาและการให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

2. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย รวมทั้งการจัดแนวทางการเรียนรู้ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อผู้เรียน

นอกจากนี้ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานกศน. (2552, น. 86-87) กล่าวถึง หลักการสำคัญของการศึกษานอกระบบไว้ว่า ยึดหลักการสำคัญ 5 ประการ เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ดังนี้

1. หลักความเสมอภาคทางการศึกษา กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบส่วนมากเป็นผู้พลาดโอกาสและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาต้องสร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน

2. หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง การจัดการศึกษานอกระบบจะต้องจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตน โดยเรียนรู้ตลอดเวลา เรียนด้วยตนเอง พึ่งพาตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นปกติสุขท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. หลักการบูรณาการการเรียนรู้กับวิถีชีวิต สภาพแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่นของผู้เรียน ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญในการจัดทำหลักสูตรของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม

4. หลักความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน หลักการนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักความต้องการของตนเอง สามารถจัดการศึกษาให้กับตนเอง ได้อย่างเหมาะสม โดยให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ สาระการเรียนรู้ วิธีการเรียนและการประเมินผล การเรียนรู้ของตนเองซึ่งเป็นกระบวนการศึกษานอกระบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. หลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการส่งเสริมและสร้าง กัลยาณมิตรในกลุ่มผู้เรียน ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความผูกพัน ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกัน ปลูกฝังวินัยในตนเองและฝึกความรับผิดชอบ สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา การสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านภูมิปัญญา วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ตลอดจน สนับสนุนในเรื่องอื่นๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพและเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนต่อไป

ในทำนองเดียวกัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553, น. 51-52) กล่าวถึง หลักการสำคัญของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ การให้ความเสมอภาค การให้โอกาสบุคคลมีทางเลือกในการแสวงหาความรู้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพของ บุคคลตามความต้องการ ความหลากหลายและยืดหยุ่นในการจัดการศึกษา และการใช้ชุมชนเป็น ฐานการเรียนรู้

จากหลักการดังกล่าว สรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เน้นหลักการให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด ยึดหลัก ความเสมอภาค ใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ และ การมีส่วนร่วมของชุมชน

1.3 แนวคิด การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

กลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบส่วนมากเป็นเยาวชนและผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้มีวุฒิ ภาวะประสบการณ์ มีความรับผิดชอบในการประกอบอาชีพ ดูแลครอบครัว และมีข้อจำกัดมากมาย ในการเรียนรู้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ แตกต่างจากการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็ก ดังนั้น การจัดการศึกษาจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติของ ผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมนำความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาแลกเปลี่ยนกันและ ส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน (2549, น. 6-14) ได้ เสนอแนวคิดที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีคุณลักษณะและเป้าหมายในการเรียน ที่แตกต่างไปจากเด็ก แต่อาจมีข้อจำกัดในการได้รับการศึกษา ดังนั้น การจัดหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ จะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะเหล่านี้

2. การพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดสาระ และกระบวนการเรียนการสอน จะต้อง สอดคล้องกับทฤษฎี หลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ตลอดจนธรรมชาติการเรียนรู้

ของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้หลักการและศาสตร์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ รวมทั้งผู้สอนก็ต้องมีความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่

3. การกำหนดสาระและประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่และปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการวิเคราะห์ สภาพสังคมและการแก้ปัญหา โดยใช้กระบวนการ “คิดเป็น” เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสร้างองค์ความรู้และนำสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

4. ความต้องการในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เป็นการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประกอบอาชีพได้ทันที ดังนั้น การจัดสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

ทั้งนี้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ยังยึดแนวทางปรัชญา “คิดเป็น” มาเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเริ่มตั้งแต่รวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัญหาการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ยังได้ยึดแนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวม และการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1.4 นโยบาย การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สาระสำคัญของนโยบายการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2554) อาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ นโยบายสำคัญ และนโยบายตามภารกิจ

1. นโยบายสำคัญ ได้แก่ เร่งสร้างพัฒนา กศน.ตำบลหรือแขวง แหล่งเรียนรู้ชุมชน ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เร่งรัดดำเนินงานตามนโยบายการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 –2561) เร่งรัดจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี อย่างมีคุณภาพ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชน พัฒนาการศึกษานอกระบบในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้ครอบคลุมพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

2. นโยบายตามภารกิจ ได้แก่

2.1 นโยบายด้านการศึกษานอกระบบ มีสาระสำคัญ อาทิ สนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี อย่างมีคุณภาพ มุ่งจัดการศึกษาต่อเนื่องโดยพัฒนาการงานและอาชีพ มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พัฒนาครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

สื่อแบบเรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ระบบการวัดผลและประเมินผลการศึกษา พร้อมทั้งเร่งรัดให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้ได้มาตรฐาน ให้สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดให้ผ่านการประเมินคุณภาพภายใน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาที่ได้รับรองคุณภาพมาตรฐาน สมศ. ผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการเทียบโอน ความรู้ประสบการณ์ รวมทั้งผลการเรียนอย่างมีระบบ พัฒนาระบบการประเมินเพื่อเทียบระดับการศึกษาที่ยุติธรรม และเร่งพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลเพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ มาตรฐานตามที่กำหนด

2.2 นโยบายด้านการศึกษาดตามอัธยาศัย โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ ส่งเสริมสนับสนุนการอ่าน สร้างเครือข่ายโดยการจัดให้มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านให้ทุกตำบล ส่งเสริมให้มี “ นครแห่งการอ่าน ” ในจังหวัดที่มีความพร้อม มุ่งเน้นพัฒนาห้องสมุดประชาชนทุกแห่งให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน จัดหน่วยบริการเคลื่อนที่พร้อมอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้แก่ประชาชน พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านการให้บริการของห้องสมุดประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานห้องสมุด 3 ดี และแสวงหาภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน มุ่งพัฒนาและจัดนิทรรศการ และจัดกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างทักษะและกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ พร้อมทั้งเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาชุมชนให้ผู้รับบริการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพ ดำเนินการจัดให้มีศูนย์ดาราศาสตร์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่ทรงมีพระชนมายุครบ 84 พรรษา ในปี พ.ศ. 2554 และพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวิชาการ และแหล่งท่องเที่ยวประจำท้องถิ่น

2.3 นโยบายด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน ให้กศน.ตำบลหรือแขวง: แหล่งเรียนรู้ชุมชน มีคณะกรรมการบริหารจัดการ กศน.ตำบลหรือแขวง: แหล่งเรียนรู้ชุมชน มุ่งเน้นให้มีการนำหลักคิดประชาธิปไตยมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมทั้งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายกศน.ตำบลหรือแขวง: แหล่งเรียนรู้ชุมชน ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของชุมชน พร้อมทั้งติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณชน จัดทำมาตรฐาน กศน.ตำบลหรือแขวง: แหล่งเรียนรู้ชุมชน โดยใช้ กศน.ตำบลหรือแขวง: แหล่งเรียนรู้ชุมชนเป็นฐานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของชุมชน ส่งเสริมให้ผู้มีจิตอาสา ตลอดจนผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้าราชการบำนาญเข้ามาเป็นอาสาสมัคร กศน. พร้อมทั้งส่งเสริมให้อาสาสมัคร กศน. ให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ

2.4 นโยบายด้านการสนับสนุนโครงการพิเศษ ได้แก่ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการจัดทำฐานข้อมูลโครงการและกิจกรรมของ กศน. ที่สนองงานโครงการอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงชายแดนของ ศฝช.ให้ ศฝช. ทุกแห่งเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาบุคลากร พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในการปฏิบัติงานของครูที่รับผิดชอบกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

2.5 นโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ พัฒนาสถานีวิทยุโทรทัศน์ ทั้งในเมืองและชนบทให้สามารถเข้าถึงการบริการทุกช่องทาง ผลิตและเผยแพร่สื่อมัลติมีเดีย สื่อการศึกษา เพื่อคนพิการ สื่อ ICT เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล พัฒนาระบบการให้บริการสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในหลายช่องทาง ส่งเสริมให้สถานศึกษาสังกัด กศน.และทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามาร่วมใช้ประโยชน์จากกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา กศน.และภาคีเครือข่าย ให้สามารถผลิตและเผยแพร่ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 นโยบายด้านการบริหารจัดการ โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ ส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรทุกกลุ่มในสังกัด พัฒนานวัตกรรมสำหรับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเพื่อให้บุคลากรในสังกัดพัฒนาตนเองเพื่อเลื่อนตำแหน่งหรือเลื่อนวิทยฐานะ พัฒนาบทบาทสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร และสถาบัน กศน.ภาคให้เป็นหน่วยงานพัฒนาบุคลากรระดับสูง ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาทั้งระบบ มุ่งให้มีการจัดทำแผนการพัฒนาคอนกรีตสร้างพื้นฐานและดำเนินการปรับปรุงสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ระดมทรัพยากรจากชุมชน และแสวงหาความร่วมมือในการหาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม กศน. มุ่งพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนานวัตกรรม พัฒนาระบบข้อมูลให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย และเชื่อมโยงกันทั่วประเทศอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้ในหน่วยงาน สถานศึกษาทุกระดับให้มีการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษา นอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

2.1 ความหมาย และความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

คำว่า “การประกันคุณภาพภายใน” มีหน่วยงานและนักวิชาการให้ความหมายดังนี้ กฎกระทรวงศึกษาธิการ (2555, น.33) ได้ระบุความหมายของการประกันคุณภาพภายในไว้ว่า เป็นการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549, น. 3-7) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า เป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ โดยผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการ ทั้งนี้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา ยึดระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555, น. 81) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงที่ว่า ด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน จัดระบบสารสนเทศ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ ประเมินคุณภาพ รายงานผลการประเมินตนเอง ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2552, น. 69) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งบุคลากรทุกคน ต้องตระหนัก ให้ความสำคัญ และ

มีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยผู้บริหารจะเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด

แสงเพียร งานดี (2553, น. 17) ได้ให้ความหมายของคำว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การบริหารจัดการเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนมีแนวทางการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนเพื่อคุณภาพทางการศึกษาที่ดีของผู้เรียน

ยงยุทธ แก้วขอนแก่น (2555, น. 11) ได้ให้ความหมายของคำว่า การประกันคุณภาพภายในว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ชวลิต อุดม (2550, น. 13) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน เป็นการประเมินผลการติดตามตรวจสอบและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการของสถานศึกษา

ผกาพันธุ์ แท่งทองคำ (2548, น. 20) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา ที่มีแผนงานกิจกรรม การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพที่เป็นระบบสะท้อนถึงความมีคุณภาพ โดยบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานทางการศึกษา ที่มีแผนงานกิจกรรม การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล โดยกระบวนการบริหารจัดการศึกษาดังกล่าว เน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของบุคลากรในสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 หลักการ การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555, น. 5-7) มุ่งมั่นจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงได้กำหนดทิศทางในการประกันคุณภาพ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ

2. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเพื่อคนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคอนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการจักระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่น สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2548, น. 3) ด้วยเหตุนี้ ระบบการประกันคุณภาพจึงมีความจำเป็น เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน

ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต ไว้ 3 ประการ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน., 2552, น.16) ดังนี้

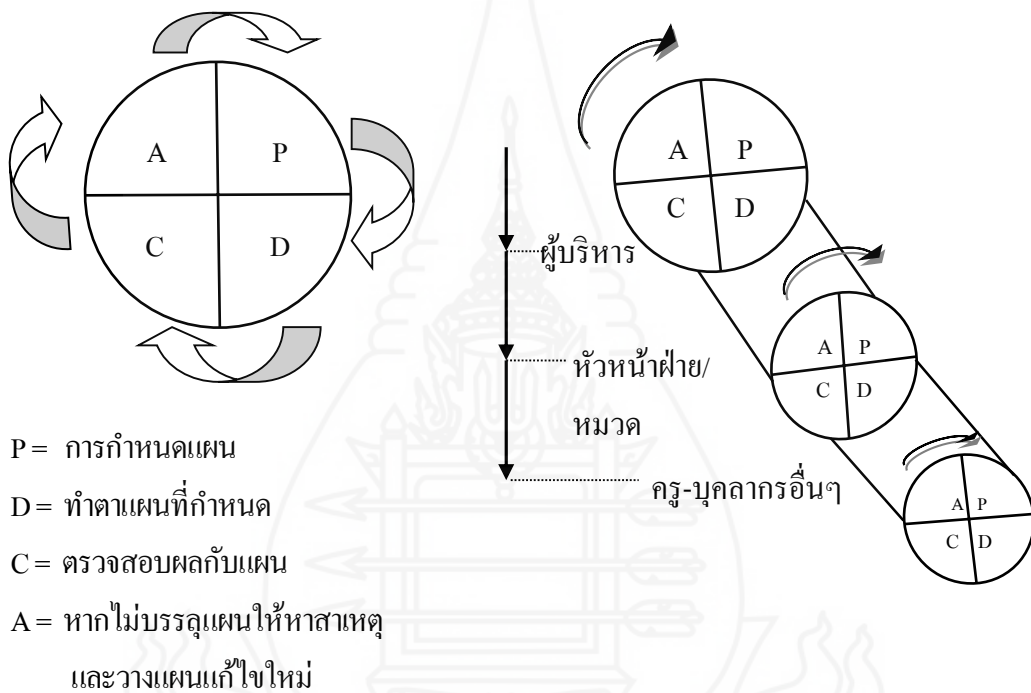
1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การมีความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารสนเทศ การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต บัณฑิตและกระบวนการ การมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ

2. การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินความก้าวหน้าการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานตามแผน เพื่อหาทางช่วยเหลือปรับปรุงคุณภาพในกิจกรรม/โครงการที่มีปัญหา หรือคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพการดำเนินงาน การวิเคราะห์ และสรุปผล การจัดทำรายงาน รวมทั้งการวางแผนผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาคุณภาพการศึกษา

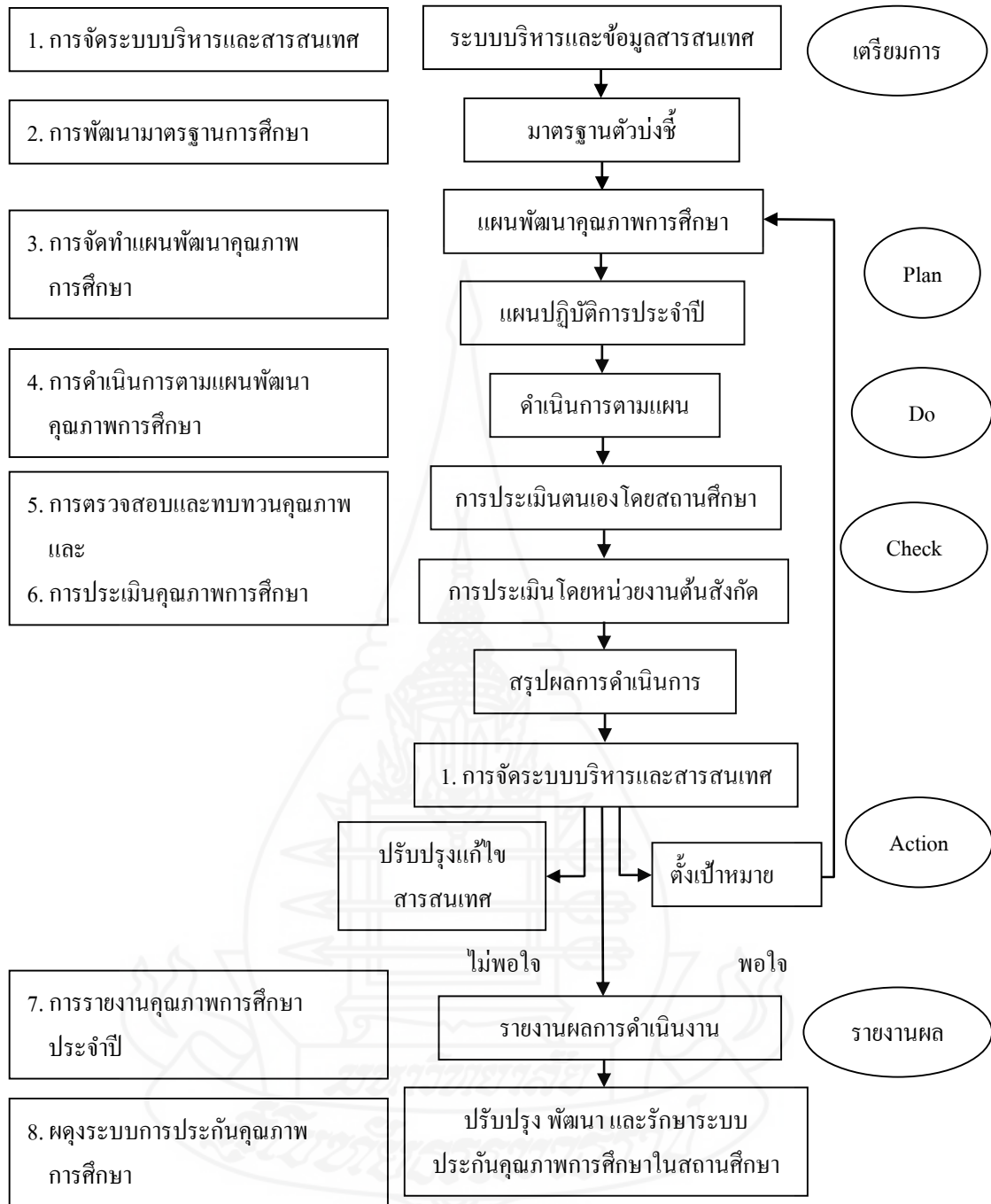
2.3 การประกันคุณภาพกับหลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานกำหนด โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน ทั้งนี้ การประกันคุณภาพต้องมีการวางแผน มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีขั้นตอนการบริหารคุณภาพตามหลักการวงจร เดมมิ่ง (Deming cycle) ซึ่งเป็นวิธีการบริหารงานที่มีคุณภาพสูง แสดงดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 วงจรของเดมมิ่ง

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือเรียกย่อๆว่า วงจรบริหารงานแบบ PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนเตรียมการ (Plan) การดำเนินงานตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงและพัฒนา (Action) มาใช้ในการดำเนินงานทุกขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้อง (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, 2557, น. 48) ดังนี้

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและแนวคิดหลักการบริหาร

จากภาพดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพทุกระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ดังนั้นการนำวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (Deming Cycle) มาช่วยพัฒนาประสิทธิภาพของการทำงานเป็นสิ่งสำคัญ โดยวงจรคุณภาพเดมมิ่ง ทั้ง 4 ขั้นตอนเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) หรือ P หมายถึง แผนการทำงาน ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นเอกสาร เช่น หนังสือ หรือพิมพ์เขียว ซึ่งแสดงถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการ แสดงวัตถุประสงค์ หน่วยงาน ซึ่งงานที่ต้องการให้ปรากฏ แสดงเป้าหมายการทำงาน หรือการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาต่างๆ แสดงวิธีดำเนินงาน แสดงลำดับขั้นตอน กิจกรรม และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการดำเนินงานตามแผนนั้น

2. การลงมือทำ (Do) หรือ D คือ การทำตามแผนเป็นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้วางแผนไว้ ในขั้นตอนของการลงมือทำจะแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การศึกษาแผนและเตรียมขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนการศึกษาแผนงานและเตรียมขั้นตอนการปฏิบัติงานนี้ ผู้ดำเนินงานจะศึกษารายละเอียดของแผน ในเรื่องของแนวทางการดำเนินงาน งานและโครงการที่จะดำเนินงาน ระยะเวลาที่จะดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับผู้ร่วมปฏิบัติงาน เมื่อศึกษารายละเอียดของแผนแล้วจะเตรียมขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน

2.2 การปฏิบัติตามแผน เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนเป็นขั้นตอนของการนำแผนไปปฏิบัติโดยมีการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากร เป็นการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีการควบคุม ติดตามผลการปฏิบัติงาน

3. การตรวจสอบหรือประเมิน (Check) หรือ C

เมื่อมีการปฏิบัติตามแผนแล้วผู้ดำเนินงานควรกำหนดระบบการติดตามผลการดำเนินงาน โดยมีการกำกับดูแลเพื่อดูความก้าวหน้าของการดำเนินงานและกำหนดแนวทางการประเมิน จัดทำตัวบ่งชี้ความสำเร็จและเกณฑ์ของการดำเนินงานตามเป้าหมาย มีการจัดหาหรือทำเครื่องมือที่ใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของตัวบ่งชี้ มีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล มีการแปลความหมายข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ขั้นตอนนี้จะเป็นการตรวจสอบว่าได้ดำเนินการตามแผนหรือไม่ ถ้ามีการประเมินแล้วไม่เป็นไปตามแผนจะมีการเปลี่ยนแปลงแผนคืน เริ่มต้นดำเนินการใหม่อีกครั้งหนึ่ง

4. การลงมือแก้ไขและปรับปรุง (Action) หรือ A

ขั้นตอนการลงมือแก้ไขและปรับปรุงนี้เป็นการนำผลของการตรวจสอบวิเคราะห์พิจารณาเพื่อการแก้ไข ป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

4.1 การกำหนดมาตรฐาน คือ การกำหนดมาตรฐานของการทำงานว่าเป็นที่พึงพอใจและบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

4.2 การสรุปปัญหาความต้องการของการดำเนินงาน ครั้งที่ 1 เมื่อการดำเนินงานยังไม่เป็นที่พึงพอใจ ก็จะสรุปปัญหาของการดำเนินงานครั้งที่ 1 และลงมือตัดสินใจว่าจะแก้ไขการดำเนินงานใหม่เพื่อให้ได้มาตรฐาน

4.3 การปฏิบัติการแก้ไขตามข้อสรุปปัญหาและเตรียมการเพื่อดำเนินการตามวงจรอีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้ การดำเนินงานการประกันคุณภาพมีหลักการการดำเนินงาน ดังนี้

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเป็นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการทั้งภายในและภายนอก ได้แก่

1.1 คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียน ที่สร้างความพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต หรือทุกระดับการศึกษา

1.2 คุณภาพภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจในเชิงเศรษฐกิจและสังคมระดับมหัพภาค ซึ่งหมายถึง ความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต่อความอยู่รอดและการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศชาติในการแข่งขันทางธุรกิจ การค้า และทางเทคโนโลยีระดับภูมิภาคและระดับโลก

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษาและเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุก ที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้า เพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจ ที่ตั้งอยู่บนหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกและมีเหตุผล สามารถตรวจสอบ พิสูจน์ และอธิบายได้

4. การตรวจสอบ การวัดและประเมินผล เพื่อการตรวจสอบในบริบทของการประกันคุณภาพมีจุดประสงค์สำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับการวางแผน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีใช้การจัดผิดหรือการตัดสินใจให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร แผนการสอน) และกระบวนการทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษาเน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ระดับจังหวัด

8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

3. การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตในกรุงเทพมหานคร

3.1 ระบบคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จัดระบบงานภายในสถานศึกษาเป็น 8 ระบบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบใหญ่ (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2548, น.4) ดังนี้

1. ระบบหลัก

1.1 ระบบจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหลักสูตร หรือกิจกรรมทั้งที่สถานศึกษาดำเนินการเองหรือให้เครือข่ายดำเนินการเพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทาง ของการเรียนการสอนซึ่งจะต้องพิจารณาตั้งแต่ขั้นตอนแรกของผู้เรียนแต่ละคนเข้าสู่หลักสูตร หรือ โปรแกรมการเรียนรู้ผ่านการวัดและประเมินผล จนจบหลักสูตร

1.2 ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนหมายถึง กระบวนการที่มุ่งพัฒนา และส่งเสริมความสามารถผู้เรียนตามศักยภาพ โดยมีผู้เรียน ผู้รับบริการเป็นผู้ขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษา เน้นการเสริมสร้างบุคลิกภาพ การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ให้บริการแนะแนว การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและการสนับสนุนด้านทุนเพื่อการศึกษา

2. ระบบสนับสนุน

2.1 ระบบโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ หมายถึง ในกระบวนการบริหารจัดการองค์ประกอบพื้นฐาน ให้สนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผู้รับบริการ เช่น สื่อ อุปกรณ์ ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แหล่งการเรียนรู้ เครือข่าย ภูมิปัญญา เทคโนโลยีและยานพาหนะ

2.2 ระบบบุคลากร บุคลากร หมายถึง กระบวนการพัฒนา สรรหา และวางแผนการใช้บุคลากรเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการทำงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งของสถานศึกษา และเครือข่าย ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับครูการศึกษาออกโรงเรียนเป็นพิเศษ

2.3 ระบบเครือข่ายและความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริม และประสานการทำงานกับองค์กรในชุมชน การระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อสนับสนุนการจัด กระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการจัดการศึกษาของชุมชน

2.4 ระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผล หมายถึง กระบวนการติดตาม ตรวจสอบ ทบทวนการทำงาน และส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของระบบอื่นๆ ทุกระบบ

2.5 ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการในการจัดเก็บข้อมูล ประมวลผล และสร้างสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการทุกระบบ

2.6 ระบบบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการในการบริหารเพื่อช่วยขับเคลื่อนทุกระบบให้บรรลุภารกิจองค์กรสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ระบบดังกล่าว เป็นองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา และ 3) การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยการดำเนินการทั้ง 3 ประการ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกัน

3.2 มาตรฐานการศึกษานอกระบบและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2554, น. 14-70) ในปีงบประมาณ 2552 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้กำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต เป็นหลักในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และใช้เป็นหลักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1	ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 2	ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ	6	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 3	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและโปรแกรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาอาชีพทักษะชีวิต และพัฒนาสังคมและชุมชน	3	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 4	ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	1	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 5	ด้านการการบริหารจัดการ	5	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 6	ด้านการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย	2	ตัวบ่งชี้
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555, น. 9-10)			

กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2555 กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน.ทุกประเภท เพื่อใช้ในการพัฒนาและยกระดับการศึกษาเพิ่มเติม รวม 7 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ ซึ่งได้แก่ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน/ผู้รับบริการ มาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษา/การให้บริการ มาตรฐานการบริหารการศึกษา มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานการส่งเสริม และมาตรฐานการพัฒนาวิชาการ โดยให้สถานศึกษาพิจารณาเลือกใช้มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของสถานศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต ซึ่งมี 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ มีการกำหนดตัวบ่งชี้ที่ครอบคลุมและให้ค่าน้ำหนักความสำคัญ กับกระบวนการบริหารจัดการ และผลของการบริหารและการจัดการ ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน/ผู้รับบริการ มาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษา/การให้บริการ มาตรฐานการบริหารการศึกษา มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานการส่งเสริม

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 จนถึงปัจจุบัน ได้มีความพยายามปรับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) เป็น 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และเป็นเกณฑ์ในการจัดทำรายงาน การประเมินตนเอง

(SAR) เพื่อเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพในการดำเนินงาน และใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ ตรวจสอบ ทบทวนการดำเนินงานเป็นระยะๆ

3.3 กรอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบการประกันคุณภาพภายในที่สถานศึกษา จะต้องดำเนินการใน 3 ส่วน (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2547, น.13-14) ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพร้อมด้านกำหนดมาตรฐาน ด้านผลิตปัจจัยและกระบวนการ การมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและตามแผนปฏิบัติการ

2. การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมิน ความก้าวหน้า ตรวจสอบ การดำเนินงานตามแผน เพื่อหาทางช่วยเหลือ ปรับปรุงคุณภาพใน กิจกรรม/โครงการที่มีปัญหา หรือคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานมาพัฒนาและแก้ไขปรับปรุง คุณภาพ โดยการนำข้อมูลการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว มาเทียบว่า เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด และหาสาเหตุตลอดจนแนวทางแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน มี 2 รูปแบบ คือ

2.1 การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาด้วยตนเอง ในที่นี้ หมายถึง บุคคล และหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบ โดยใช้หลักการบริหารคุณภาพ PDCA ของเต็มมิ่ง ดังนี้

2.1.1 การวางแผน (P-Plan) หมายความว่ารวมถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการ และขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุก อย่าง หากจะให้การดำเนินการประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีแผนปฏิบัติงาน เพื่อให้เห็นถึง ภาพรวมของงานทั้งหมดว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างไร การวางแผนปฏิบัติงานอาจจำเป็นต้อง กำหนดมาตรฐานของตนเองไปพร้อมกัน ด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้ จะช่วยหากการวางแผนมี ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เหมาะสมสามารถใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตาม มาตรฐานที่ได้ระบุหรือไม่

2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (D-Do) ในวงจรคุณภาพนั้น ต้องให้ความสำคัญ กับการนำแผนสู่การปฏิบัติ หรือการทำตามแผน คือการดำเนินงานตามวิธีการเป้าหมาย และ ระยะเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะต้องเก็บรวบรวม บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติงานไว้ด้วยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานขั้นตอนต่อไป

2.1.3 การประเมินหรือการตรวจสอบ (C-Check) เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งในการทำงาน การตรวจสอบ คือการวัดว่างานที่ทำนั้นทำได้ตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งก็คือ การเปรียบเทียบระหว่าง P และ C ว่าศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผน การติดตาม ตรวจสอบหรือการประเมิน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องกระทำให้การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป

2.1.4 การปรับปรุง (A-Act) เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายหลังการประเมินหรือการตรวจสอบแล้ว คือ ถ้าผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมาย ก็ต้องหาวิธีหาคำตอบนั้นไว้ หรือปรับปรุงเป้าหมายให้สูงขึ้น แต่ถ้าผลการประเมินต่ำกว่าเป้าหมาย ก็ต้องทบทวนการปฏิบัติงาน หรืออาจต้องลดเป้าหมายลงมา พร้อมทั้งกำหนดแผนปรับปรุง และตรวจสอบซ้ำ ซึ่งผลการประเมินจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป

2.2 การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยคณะกรรมการ ซึ่งศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต แต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับงานการศึกษานอกโรงเรียน มาร่วมเป็นกรรมการด้วย ในจำนวนที่เหมาะสม ร่วมกันดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาคู่มือระบบการทำงานภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต ทุกระบบ ควบคู่กับแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายของสถานศึกษาและกระบวนการขั้นตอน วิธีการมาตรฐาน ในการดำเนินงานในระบบต่างๆ

2.2.2 กำหนดกรอบ และแผนการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ การศึกษานอกโรงเรียน โดยกำหนด ขอบเขต ประเด็น ช่วงเวลา และระยะเวลา การตรวจสอบทบทวนให้ชัดเจนทั้งนี้ระยะเวลาในการตรวจสอบทบทวนควรห่างกันพอสมควร

2.2.3 จัดทำ จัดหาเครื่องมือตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนของแต่ละระบบ ให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการตรวจสอบ เช่น แบบบันทึก แบบสังเกต แบบตรวจสอบรายการ ประเด็นการประชุม ฯลฯ

2.2.4 กำหนดแนวทางการตรวจสอบแต่ละประเด็นซึ่งขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน

2.2.5 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในขอบเขตและประเด็นที่กำหนดโดยใช้เครื่องมือและแนวทางที่จัดทำไว้ ยกตัวอย่างเช่น วิธีการมาตรฐาน ของแต่ละระบบ มีกิจกรรมที่

ส่งเสริมสนับสนุนให้ ผู้เรียน/ผู้รับบริการ เกิดพฤติกรรมตามมาตรฐานและดั่งบ่งชี้ของระบบนั้นๆ หรือไม่ว่าอย่างไร เพียงใด

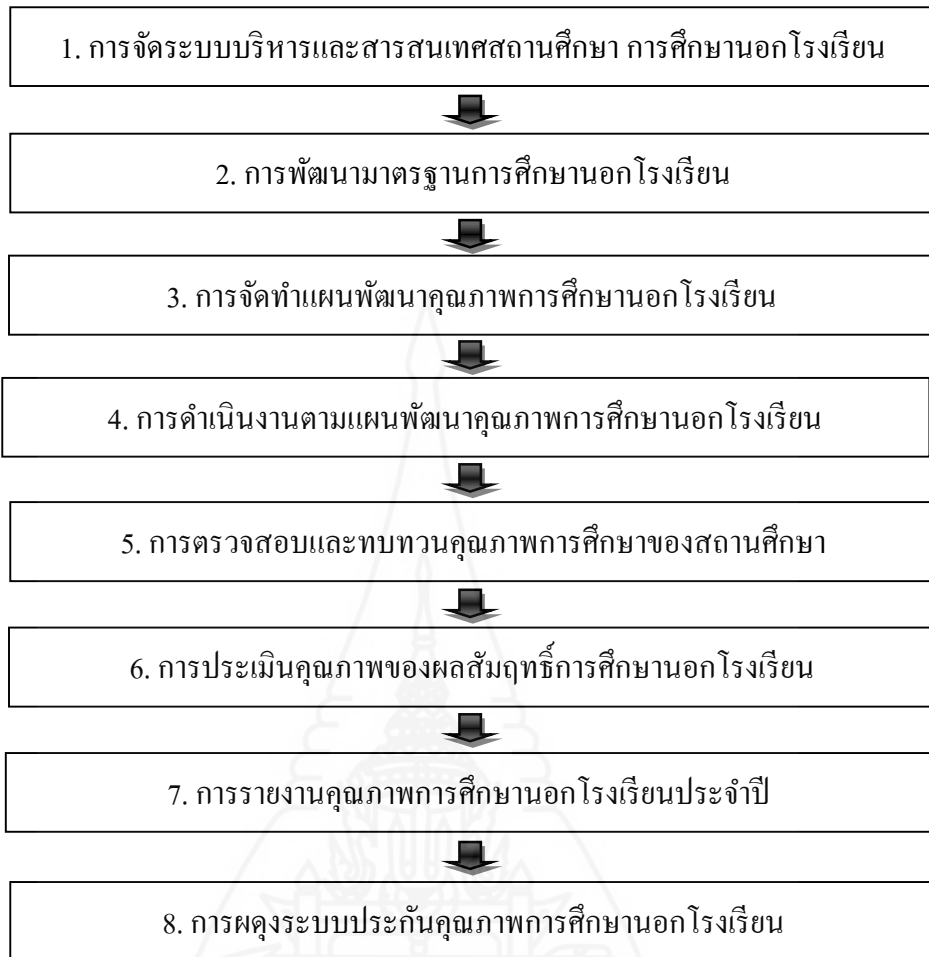
2.2.6 สรุปผลการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ การศึกษานอกโรงเรียนแต่ ละระบบเป็นอย่างไร ส่วนใดของระบบที่ต้องปรับปรุงแก้ไข โดยอาจมีข้อเสนอแนะชัดเจนผลการ ตรวจสอบทบทวนคุณภาพ การศึกษา ควรจัดทำสารสนเทศและรายงานพร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อ นำไปปรับปรุงแก้ไข ในการจัดทำแผนคุณภาพ และประกอบการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ต่อไป

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงาน การวิเคราะห์และ สรุปผลการจัดทำรายงาน รวมทั้ง การวางแผนผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ค่าความสำเร็จของการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ในแต่ละระบบคุณภาพ ซึ่งบูรณาการ อยู่ในการดำเนินงานกิจกรรม โครงการต่างๆ ว่าระบบใดประสบความสำเร็จอย่างดี เพื่อส่งผลให้ ผลผลิตของสถานศึกษามีคุณภาพ ซึ่งผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะอยู่ในรูปของรายงาน การประเมินตนเอง

3.4 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า กระทรวงศึกษาธิการได้วางกรอบการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในไว้ 3 ประการ คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบทบทวนคุณภาพ การศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนั้นในการนำกรอบดังกล่าวสู่การปฏิบัติ สำนัก บริหารการศึกษานอกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย ได้สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถนำวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง PDCA คือ การวางแผน เตรียมการ (Plan) การดำเนินงานตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และ

การปรับปรุงและพัฒนา (Action) มาใช้ในการดำเนินงานทุกขั้นตอนของการ ปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 2.3 แผนผังแสดงขั้นตอนการประกันคุณภาพภายใน

จากภาพแสดงให้เห็นว่า ภายใต้กระบวนการ ขั้นตอนดังกล่าว บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ละขั้นตอน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นรูปธรรม บรรลุเป้าหมายที่กำหนด มีขั้นตอนดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การจัดทำสารสนเทศเป็นการสร้างระบบการจัดการข้อมูลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สามารถช่วยในการวางแผนการบริหารจัดการ ในการตัดสินใจดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสถานศึกษาที่มีระบบข้อมูลและสารสนเทศที่สมบูรณ์ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน นำข้อมูลมาใช้ได้สะดวก ตรงตามความต้องการ จะช่วยการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นๆ บรรลุเป้าประสงค์ได้เป็นอย่างดี ในการจัดระบบสารสนเทศ สถานศึกษาควรพิจารณาจัดทำให้สอดคล้องกับภารกิจของ สถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษา

กำหนด รวมทั้งเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากร ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยทั่วไปมีขั้นตอนการดำเนินงานหลักๆ 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดข้อมูลที่ต้องการ วิธีการจัดเก็บ สร้างเครื่องมือ กำหนดเวลาและผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บ 2) การตรวจสอบข้อมูล กระทำใน 3 ลักษณะคือ ความถูกต้องของข้อมูล ความสมบูรณ์ ของข้อมูล และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล ต้องคำนึงว่าข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ต้องมีความชัดเจน ไม่เป็นนามธรรม การวิเคราะห์ข้อมูลควรใช้ค่าสถิติที่ง่ายต่อการเข้าใจ และตรงที่สุด เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น 4) การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ อาจนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิ หรือ การบรรยาย 5) การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เป็นการจัดเก็บส่วนที่เป็นข้อมูลและส่วนที่เป็นสารสนเทศอย่างมีระบบ และสะดวกต่อการค้นหาในการนำไปใช้

2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน

การกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา เพื่อเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา อาจทำได้โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มาจากมาตรฐานของหลายๆ แห่ง เช่น มาตรฐาน จากสาระ การเรียนรู้ มาตรฐานจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือพัฒนามาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยให้มาตรฐานมีความเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน ผู้รับบริการ สถานศึกษาท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วมาตรฐานแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผลผลิต มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย และสิ่งที่ควรดำเนินการควบคู่ไปกับ มาตรฐาน คือ ตัวบ่งชี้ และระดับคุณภาพการศึกษามีขั้นตอนสำคัญคือ คือ 1) ศึกษามาตรฐานกลางของการศึกษานอกโรงเรียน 2) วิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษาและบริบทของชุมชนและกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน 3) พัฒนาตัวชี้วัดภายใต้มาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ของผู้เรียน ชุมชน และสถานศึกษาและ 4) ประกาศมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแผนที่บ่งบอกถึงแนวทางการดำเนินงานในอนาคต ของสถานศึกษามาเชื่อมโยงกับข้อมูล สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โดยปัจจุบันเน้นการคิด ปรับเปลี่ยน พัฒนา บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วน น่าเชื่อถือถูกต้องตามหลักการทางวิชาการ ภายใต้กระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินงานของสถานศึกษามีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ จนมีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการจัดทำดังนี้ 1) เตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน โดย 2) การประเมินความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา

3) การวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแนวทางการแก้ไขปัญหา 4) การกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี
5) การเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน และ 6) การนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติ
ซึ่งประกอบด้วย (6.1) สร้างการยอมรับแผน (6.2) มอบหมายการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ และ
(6.3) การทำความเข้าใจส่วนต่าง ๆ ของแผน

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการนำแผนสู่การปฏิบัติ
ที่เป็นรูปธรรม มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้ 1) ประชุม
ชี้แจงให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมปรับแผนให้เป็น “แผนของเรา” 2) การวิเคราะห์กลยุทธ์และ
กำหนดวิธีการดำเนินงาน 3) การมอบหมายงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ 4) การจัดระบบกำกับ ติดตาม
ผลการดำเนินงาน 5) การนิเทศการดำเนินงาน และ 6) การรายงานความก้าวหน้าของการทำงาน

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษา
ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้ว ควรตรวจสอบทบทวน ระหว่างการปฏิบัติงาน
โดยการพิจารณาข้อมูลการดำเนินงานว่า บ่งชี้ไปในทิศทางสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมาย หรือ
มาตรฐานที่กำหนดเพียงใด มีกระบวนการใดต้องปรับปรุง มีปัจจัยใดต้องเพิ่มเติม หรือส่งเสริม
การเข้าร่วมกิจกรรมหรือจบการศึกษาตามหลักสูตรต้องมีการประเมิน และนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา
เปรียบเทียบกับเป้าหมายมาตรฐานที่กำหนด เพื่อหาสาเหตุตลอดจนแนวทางแก้ไข ปรับปรุงและ
พัฒนา เพื่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพของสถานศึกษาต่อไปจึงสรุปได้ว่า

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ กระบวนการ
บริหาร จัดการ ตรวจสอบ ทบทวน การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ โดยให้บุคลากรทุกคนมี
ส่วนร่วม การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในนั้น ให้สถานศึกษาดำเนินการเป็นประจำอย่าง
น้อยปีละหนึ่งครั้ง และให้มีการบันทึก จัดเก็บผลการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูล
สารสนเทศประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยมีหลักการในการตรวจสอบ
ทบทวนคุณภาพการศึกษา ดังต่อไปนี้ 1) ตระหนักเสมอว่าเป้าหมายสำคัญที่สุดคือ การพัฒนาผู้เรียน
ตามมาตรฐานและแผนพัฒนาคุณภาพ 2) ทำงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผย ตรวจสอบได้
3) พิจารณาตามข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่ปรากฏ และเชื่อถือได้ 4) ไม่ตัดสินหรือวิพากษ์วิจารณ์
ใดๆ ขณะทำงานและ 5) ให้ทุกคนมีส่วนร่วมตามกระบวนการดำเนินงาน

6. การประเมินคุณภาพของผลสัมฤทธิ์การศึกษานอกโรงเรียน

การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มุ่งให้บุคลากร
ทุกคนได้ประเมิน การทำงานตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยสถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานประเมิน
คุณภาพ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

โดยมีขั้นตอนการประเมิน ดังนี้ 1) ประสานงานจัดหาเครื่องมือประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์การศึกษานอกโรงเรียน 2) ดำเนินการประเมิน 3) การวิเคราะห์สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษานอกโรงเรียนและ 4) การรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษานอกโรงเรียน

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา เป็นการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบทบทวน การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและผลการประเมินเสนอต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อรายงานผลการดำเนินงาน 2) เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไปและ 3) เพื่อให้สถานศึกษามีข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาควรต้องศึกษารายงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อันเป็นการผดุงคุณภาพและการแก้ปัญหาที่ตรงประเด็น โดยมีการวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานดังขั้นตอนต่อไปนี้ 1) ศึกษารายงานการประเมินคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน 2) การกำหนดประเด็นเพื่อการประกันคุณภาพ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน การวิเคราะห์โอกาสและภาวะคุกคามของการผดุงคุณภาพ การกำหนดประเด็นเพื่อ (1) การผดุงคุณภาพ (2) การแก้ปัญหา (3) การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน (4) การวางแผนการดำเนินงานและ (5) การกำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายงาน สรุปได้ว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ได้นำวงจรคุณภาพ PDCA คือ การวางแผนเตรียมการ (PLAN) การดำเนินงานตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (CHECK) และการปรับปรุงและพัฒนา (ACTION) มาใช้ในการดำเนินงานทุกขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบ เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต มีประสิทธิภาพ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

กุศล เทพศิริ (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

จิราภา วิชาชาญ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เขตภูมิภาคตะวันตก พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การควบคุมคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เขตภูมิภาคตะวันตก พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและฝึกอบรมส่งผลต่อการควบคุมคุณภาพการศึกษา และด้านแรงจูงใจส่งผลต่อการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา และปัจจัยการบริหารด้านการติดต่อสื่อสารส่งผลต่อการประเมินคุณภาพการศึกษา

เพลินจิตร นัคกล้า (2550, น. 119-120) ได้ศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านมาตรฐานผู้เรียน ด้านมาตรฐานด้านผู้บริหาร และด้านมาตรฐานด้านครู เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สอง ของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านมาตรฐานด้านผู้บริหาร และด้านมาตรฐานด้านครู เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็น

เช่นเดียวกัน คือ การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านมาตรฐานด้านผู้บริหาร และด้านมาตรฐานด้านครู เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษารอบที่สอง โดยรวม ด้านมาตรฐานผู้เรียน และด้านมาตรฐานด้านครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนในด้านมาตรฐานด้านผู้บริหารมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อাকা สาลี (2551, น. 77-79) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต พัฒนาคุณภาพละหานทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านผู้บริหาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ธีรพรรณ แจ้ใส (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเชิงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดระบบบริหารและจัดระบบสารสนเทศ รองลงมาเป็นการปฏิบัติด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาซึ่งมีการปฏิบัติรองลงมา เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน พบว่า อยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดได้แก่ ด้านที่การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการจัดระบบบริหารและจัดระบบสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่การพัฒนามาตรฐานการศึกษา และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามลำดับ

อังคณา สุขผล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนจังหวัดราชบุรีตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุทัยวรรณ สอนเจริญ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัดขอนแก่น: พหุกรณีศึกษา พบว่า โรงเรียนทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามขั้นตอนของ PDCA ในทุกด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 7) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

นิวัฒน์ อุ้นพิกุล (2556, น. 86) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 27 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการประเมินคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อัมพวัน ประพงษ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านควบคุมคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษามีการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ชัดเจน ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือปรับปรุงเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านการประเมินผลการศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษามีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา ปัญหาที่พบด้านควบคุมคุณภาพการศึกษา คือ บุคลากรไม่เห็นถึงความจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ด้านตรวจสอบคุณภาพการศึกษา คือ บุคลากรขาดทักษะในการจัดเก็บ และรักษาเครื่องมือ ตรวจสอบการศึกษาเพื่อให้สะดวกในการค้นหา และด้านประเมินคุณภาพการศึกษา คือ การประเมินคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการประเมิน ไม่สอดคล้องกับบริบท กศน. สำหรับ แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ ควรมีการเตรียมความพร้อม สร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้แก่บุคลากร แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบให้มีความชัดเจน ปฏิบัติแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ข้อมูลจากผลการประเมินคุณภาพ PDCA เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลจากผลการประเมินคุณภาพทุกครั้งและระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ หาแนวทาง ในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข เน้นการมีส่วนร่วมของทุกๆ ฝ่ายในสถานศึกษา

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Boyle และ Bewden (1997, อ้างถึงใน ผกาพันธ์ แห่งทองคำ, 2548) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัย ในการเพิ่มลักษณะรูปแบบในการตรวจสอบ มาตรฐาน พบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ส่วนมาก จะใช้การปฏิบัติตามการตรวจสอบมาตรฐาน โดยตรวจสอบด้านวัฒนธรรมและการตรวจสอบ การทำงานอย่างต่อเนื่อง และการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รวมถึง การตรวจสอบพื้นฐาน ค่านิยมของสถานศึกษา ส่วนด้านการประเมินผลตรวจสอบการพัฒนาการ ประเมินผล และควบคุมตรวจสอบนโยบายและโครงสร้างองค์การที่เปลี่ยนไป

Adegbesan (2010, อ้างถึงใน อังคณา สุขผล, 2554, น. 87) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดตั้ง ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในไนจีเรีย งานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงแนวคิดของการประกันคุณภาพ และกลยุทธ์สำหรับการสร้างการประกันคุณภาพการศึกษา และบทบาทผู้บริหารการศึกษา ในการประกันคุณภาพในไนจีเรีย ผลการศึกษา พบว่า สถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีคุณภาพใน ประเทศไนจีเรีย ไม่เน้นที่ผู้บริหารการศึกษาอย่างเดียว แต่ต้องมีผู้ปกครอง หน่วยงานทางศาสนา และองค์กรพัฒนาเอกชน เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

จากการศึกษางานวิจัยทั้งหมดดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การดำเนินการประกัน คุณภาพภายในเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการบริหารการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จได้รับความศรัทธาและความเชื่อมั่น ให้กับผู้ปกครอง และชุมชนว่าสถานศึกษามีการจัดการศึกษาได้มาตรฐาน ซึ่งกระบวนการประกัน คุณภาพจะประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรในหน่วยงานและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียเป็นสำคัญ โดยตัวบ่งชี้ความสำเร็จ คือนักเรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของสังคม นั่นแสดงว่า

การประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญคือ 1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน 2) การพัฒนาระบบการทำงานภายในสถานศึกษา โดยการนำกระบวนการ PDCA มาพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไข

ผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ข้อแตกต่างภูมิหลังของผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษา อาจเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษานั้น เนื่องจากผลการวิจัยมีทั้งที่มีนัยสำคัญและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นเหตุผลทำให้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่า บุคลากรครูที่มีภูมิหลังแตกต่างกันตามขนาดของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติงาน และตำแหน่งของบุคลากรครูจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของกศน.เขต ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันหรือไม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู จำแนกตามภูมิภาคหลังของบุคลากรครูทั้งขนาดของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงานและตำแหน่งของบุคลากรครู พร้อมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนาต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ บุคลากรครูของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 512 คน จากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรครู จำนวน 220 คน จาก ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 แห่งโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเคร์จซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร และตำแหน่งของบุคลากรครู ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามภูมิภาคหลังของบุคลากรครูทั้งด้านขนาดของ กศน. เขตในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงาน และตำแหน่งของบุคลากรครู

ขนาดของ กศน.เขต	ประชากร กศน.เขต ในกทม.	กลุ่มตัวอย่าง			กลุ่มตัวอย่าง กศน.เขต ในกทม.
		ข้าราชการครู	ครูอาสา/ครู กศน.แขวง	ครู ศูนย์การ เรียนชุมชน	
ขนาดกลาง	204	13	69	6	88
ขนาดใหญ่	308	22	100	10	132
รวม	512	35	169	16	220

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของ กศน. เขตใน กทม.ที่ครูปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากรครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านจำนวน 36 ข้อ โดยมีโครงสร้างดังนี้

1. ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา จำนวน 14 ข้อ
2. ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 12 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน (กุศล เทพศิริ, 2548, น.38) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

2.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำ

2.2.3 สร้างแบบสอบถามเพื่อวัดตัวแปรที่ศึกษาและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยครอบคลุมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา และ 3) การประเมินคุณภาพการศึกษา

2.3.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง

2.3.5 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของข้อคำถามกับนิยามตัวแปรที่มุ่งศึกษา และความถูกต้อง เหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence, IOC) โดยมีเกณฑ์พิจารณาความสอดคล้อง คือ ค่า IOC แต่ละข้อต้องมากกว่า 0.5 ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ค่า IOC มีค่า อยู่ระหว่างตั้งแต่ .67-1.00 นั้นแสดงว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามตัวแปรที่มุ่งวัด

2.3.5 นำแบบสอบถามจากคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิ ไปปรับปรุงและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระอีกครั้ง เพื่อปรับภาษาให้ข้อกระทงคำถามบางข้อมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรครูในศูนย์กศน.เขต ในกทม.ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการ

วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ได้เท่ากับ .94 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเหมาะสมในการวิจัย

2.3.7 นำเสนอผลการทดลองใช้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม หลังจากนั้นได้นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบุคลากรครูของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ ประสานไปยังศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในสังกัด จำนวน 50 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรครูของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในสังกัด โดยนำส่งด้วยตนเอง

3.2 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังบุคลากรครูในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

3.3 ส่งแบบสอบถามและคำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 220 ฉบับ สำหรับบุคลากรครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ไปยังศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ใน กรุงเทพมหานคร และขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ภายใน 20 วัน ตามที่อยู่ของผู้วิจัยได้เจ้าหน้าที่ส่งถึงผู้วิจัยโดยตรง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ชำระอากรทางไปรษณีย์ไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อความสะดวกในการส่งกลับหรือส่งฝากไว้กับผู้ประสานงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

3.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองภายในระยะเวลา 20 วัน ในกรณีที่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยผู้วิจัยได้ขอให้บุคลากรครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามฉบับใหม่ พร้อมทั้งกำหนดเวลาขอรับคืน ซึ่งผลการ

เก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 220 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และทุกฉบับมีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมด และนำมาลงรหัสข้อมูล ตรวจสอบให้คะแนนและแปลความหมายคะแนนเป็นรายชื่อ บันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งของบุคลากรครู ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของกชน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงาน โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากรครูโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยการแปลผลตามเกณฑ์ (อัมพวัน ประพงษ์, 2556, น. 67) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายความว่า	มีสภาพการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายความว่า	มีสภาพการดำเนินงานในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.5-3.50	หมายความว่า	มีสภาพการดำเนินงานในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายความว่า	มีสภาพการดำเนินงานในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายความว่า	มีสภาพการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิภาคของบุคลากรครูด้านขนาด กชน.เขตที่ครูปฏิบัติงาน โดยใช้การทดสอบสถิติค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และจำแนกตามตำแหน่งบุคลากรครูโดยการทดสอบค่าสถิติ F-test (One Way Analysis of Variance: ANOVA)

4.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของบุคลากรครูโดยวิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

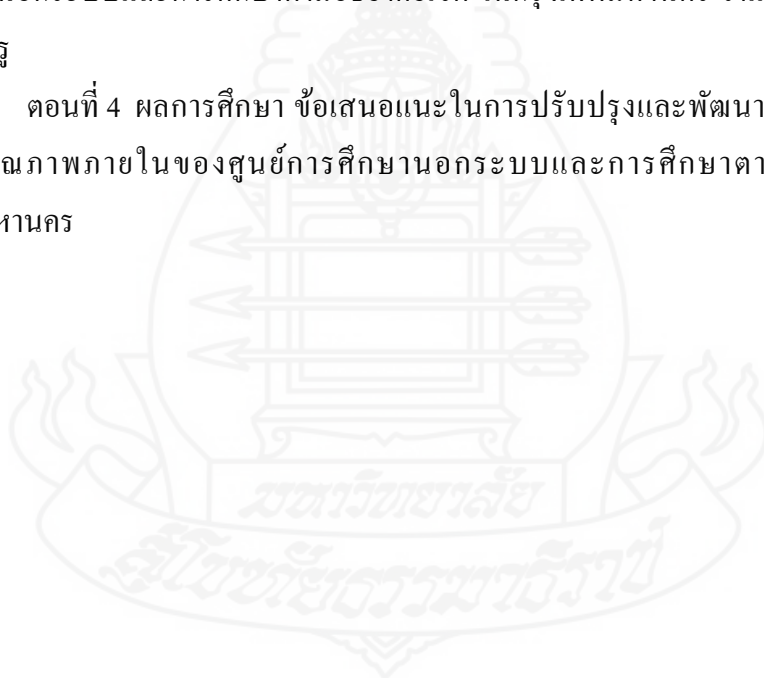
การศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากรครู ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากรครู

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิภาคของบุคลากรครู

ตอนที่ 4 ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งของบุคลากรครู ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และภูมิหลังของครูตามขนาด กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 220 คน ซึ่งผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกความถี่ และการหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

			(n=220)
	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	72	32.70
	หญิง	148	67.30
	รวมเฉลี่ย	220	100.00
อายุ	20 – 30 ปี	40	18.20
	31 – 40 ปี	103	46.80
	41 – 50 ปี	58	26.40
	51 ปีขึ้นไป	19	8.60
	รวมเฉลี่ย	220	100.00
ตำแหน่งของบุคลากรครู	ข้าราชการครู	35	15.90
	ครูอาสาสมัคร/ครู กศน.แขวง	169	76.80
	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	16	7.30
	รวมเฉลี่ย	220	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n=220)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	165	75.00
ปริญญาโท	54	24.50
สูงกว่าปริญญาโท	1	0.50
รวมเฉลี่ย	220	100.00
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
0 - 5 ปี	82	37.30
6 - 10 ปี	81	36.80
11 - 15 ปี	37	16.80
16 - 20 ปี	7	3.20
21 ปีขึ้นไป	13	5.90
รวมเฉลี่ย	220	100.00
ขนาด กสน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติงาน		
ขนาดกลาง	132	60.00
ขนาดใหญ่	88	40.00
รวมเฉลี่ย	220	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นบุคลากรครู จำนวน 220 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 67.30 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 46.80 เป็นครูอาสาสมัคร/ครู กสน.แขวง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 76.80 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 0-5 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 และตั้งแต่ 6-10 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 และเป็นบุคลากรครูจาก กสน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ขนาดใหญ่ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 จาก กสน.เขต ในกรุงเทพมหานครขนาดกลาง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตามลำดับ

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต
ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู**

การวิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู แบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่ (1) ด้านการควบคุมคุณภาพ (2) ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา และ (3) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน ทั้งหมด 220 ฉบับ และได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ภาพรวมปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากรครู ในภาพรวม

การประกันคุณภาพภายใน	การดำเนินงาน		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา	4.43	0.45	มาก
ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา	4.34	0.47	มาก
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.39	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย	4.39	0.46	มาก

(n=220)

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน (\bar{X} อยู่ระหว่าง 4.34 ถึง 4.43) โดยเรียงลำดับ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.43$,

S.D.=0.45) รองลงมาเป็นด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.45) และด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.47)

เมื่อพิจารณาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามรายด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.3 ถึงตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากรครูด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา

รายการ	การดำเนินงาน		ระดับ
	(\bar{X})	S.D.	
(n=220)			
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา			
1. สถานศึกษาศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนและทรัพยากรทางการศึกษาตามกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	4.29	0.55	มาก
2. สถานศึกษาพัฒนาตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อที่สะท้อนอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาที่เด่นชัด	4.35	0.71	มาก
3. สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จของทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ได้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.40	0.62	มาก
4. สถานศึกษากำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.50	0.60	มาก
5. สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมีจุดเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.45	0.57	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n=220)

รายการ	การดำเนินงาน		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา			
6. สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.44	0.56	มาก
7. สถานศึกษาได้สร้างความเข้าใจให้บุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง	4.45	0.63	มาก
8. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.50	0.61	มาก
9. แผนปฏิบัติงาน/โครงการฯ/กิจกรรมของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.56	0.59	มากที่สุด
10. สถานศึกษาจัดทำโครงการและกิจกรรมพร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการที่สามารถนำสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน	4.51	0.62	มากที่สุด
11. บุคลากร ชุมชน และองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์และตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี	4.25	0.65	มาก
12. สถานศึกษาจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพภายในได้ชัดเจนและสามารถเป็นแนวทางปฏิบัติตามได้	4.40	0.66	มาก
13. บุคลากรของสถานศึกษาใช้คู่มือการประกันคุณภาพภายในเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและตรวจสอบทบทวนกระบวนการทำงานได้	4.40	0.66	มาก
รวมเฉลี่ย	4.43	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน

3 รายการ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านรายการแผนโครงการฯ หรือกิจกรรมของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.59) สถานศึกษาได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.58) และสถานศึกษาจัดทำโครงการและกิจกรรมพร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการที่สามารถนำสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.62) ส่วนรายการที่มีระดับการดำเนินงานน้อยกว่ารายการอื่นๆ คือ บุคลากร ชุมชน และองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์และตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.56)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครูด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา

รายการ	การดำเนินงาน		ระดับ
	(\bar{X})	S.D.	
(n=220)			
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา			
1. สถานศึกษากำกับติดตาม ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.61	มาก
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำกับติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความเหมาะสม	4.35	0.60	มาก
3. สถานศึกษาเตรียมการให้ความร่วมมือด้านเอกสาร และหลักฐานข้อมูล เพื่อรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	4.38	0.63	มาก
4. สถานศึกษา มีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	4.26	0.71	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n=220)

รายการ	การดำเนินงาน		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา			
5. สถานศึกษากระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนากรอบการประเมินภายในพร้อมทั้งปรับปรุงเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.40	0.61	มาก
6. สถานศึกษาจัดเก็บหรือรักษาเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้	4.31	0.70	มาก
7. สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	4.33	0.62	มาก
8. ผู้บริหารปรับปรุงการทำงานให้ได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด	4.40	0.62	มาก
9. สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว	4.23	0.61	มาก
10. และสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	4.38	0.63	มาก
รวมเฉลี่ย	4.34	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทุกรายการ (\bar{X} อยู่ระหว่าง 4.23 ถึง 4.43) โดยรายการที่มีระดับสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษากระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนากรอบการประเมินภายใน พร้อมทั้งปรับปรุงเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.61) ผู้บริหารปรับปรุงการทำงานให้ได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.62) สถานศึกษาเตรียมการให้ความร่วมมือด้านเอกสาร และหลักฐานข้อมูล เพื่อรองรับ

การประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.63) และสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.63) ส่วนรายการที่มีระดับการดำเนินงานน้อยกว่ารายการอื่นๆคือ สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.61)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครูด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

(n=220)

รายการ	การดำเนินงาน		ระดับ
	(\bar{X})	S.D.	
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา			
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความเหมาะสม	4.34	0.59	มาก
2. สถานศึกษากำหนดมาตรการให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน	4.41	0.64	มาก
3. สถานศึกษาดูติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลให้ครบทุกคนและทุกระดับการศึกษา	4.37	0.62	มาก
4. สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.41	0.59	มาก
5. สถานศึกษานำผลจากการนิเทศภายในสถานศึกษามาเป็นข้อมูลเทียบเคียงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในของหน่วยงานต้นสังกัด	4.32	0.63	มาก
6. สถานศึกษานำผลเป็นข้อมูลสารสนเทศตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.36	0.63	มาก
7. สถานศึกษากำหนดให้ทุกมาตรฐานใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	4.31	0.63	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

(n=220)

รายการ	การดำเนินงาน		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
8. สถานศึกษาพัฒนาระบบและจัดระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานและการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม	4.37	0.60	มาก
9. สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองได้อย่างเป็นระบบ และมีหลักฐานสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ	4.42	0.59	มาก
10. เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาช่วยสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษา ของผู้บริหารและบุคลากร ได้ชัดเจน	4.44	0.61	มาก
11. สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างเหมาะสมสาธารณชน	4.37	0.60	มาก
12. สถานศึกษาผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ PDCA	4.52	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.39	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านรายการการประเมินคุณภาพการศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 รายการนอกจากนั้นอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีระดับในสูงสุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีกระบวนการดำเนินงาน เป็นระบบตามวงจรคุณภาพ PDCA ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.59) สถานศึกษามีเอกสารรายงาน การประเมินตนเองซึ่งช่วยสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารและบุคลากร ได้ชัดเจน ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.61) และสถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองได้อย่างเป็นระบบและมี หลักฐานสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.59) ส่วนรายการที่มีระดับการดำเนินงาน น้อยกว่ารายการอื่นๆ คือ สถานศึกษากำหนดให้ทุกมาตรฐานใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย และเหมาะสม ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.63)

**ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามภูมิภาคหลังของบุคลากรครู**

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามการรับรู้ของบุคลากรครู โดยภาพรวม และรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา และ 3) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. จากนั้นเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในจำแนกตามภูมิภาคหลังของบุคลากรครูทั้งด้านขนาด กศน. เขต ในกทม. ที่ครูปฏิบัติงานและตำแหน่งของบุคลากรครูใช้ค่า t-test และ F-test ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังตารางที่ 4.6 – 4.8

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู จำแนกตามขนาด กศน. เขต ใน กทม. ที่ครูปฏิบัติงานโดยภาพรวม และรายด้าน

(n=220)

การประกันคุณภาพภายใน	ขนาด กศน. เขต ใน กทม. ที่ครูปฏิบัติงาน						t	sig
	ขนาดกลาง (n=88)			ขนาดใหญ่ (n=132)				
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา	4.43	0.44	มาก	4.43	0.45	มาก	0.02	0.99
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา	4.31	0.50	มาก	4.35	0.46	มาก	0.65	0.52
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.36	0.48	มาก	4.41	0.43	มาก	0.79	0.43
รวมเฉลี่ย	4.37	0.46	มาก	4.40	0.42	มาก	0.52	0.60

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ครูที่มาจาก กศน.เขตขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร มีการรับรู้ว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน.เขตขนาดใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{X} อยู่ระหว่าง 4.35 ถึง 4.43) โดยเรียงลำดับการดำเนินงานจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านควบคุมคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.45) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.43) และด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.46)

สำหรับครูที่มาจาก กศน.เขต ขนาดกลาง ในกรุงเทพมหานคร มีการรับรู้ว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน.เขตขนาดกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{X} อยู่ระหว่าง 4.31 ถึง 4.43) โดยเรียงลำดับการดำเนินงานจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านควบคุมคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.44) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.48) และด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.50)

เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิหลังของบุคลากรครู ด้านขนาดของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ที่ครูปฏิบัติงาน พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมและรายด้านของกศน.เขต ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู ราชดำเนิน โดยภาพรวม โดยจำแนกตาม ตำแหน่งของบุคลากรครู

(n=220)

การประกันคุณภาพภายใน	ตำแหน่งของบุคลากรครู								
	ข้าราชการครู			ครูอาสาฯ/ครู กศน.แขวง			ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน		
	n=35			n=169			n=16		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการควบคุมคุณภาพ การศึกษา	4.29	0.37	มาก	4.46	0.41	มาก	4.41	0.76	มาก
2. ด้านการตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพการศึกษา	4.23	0.41	มาก	4.36	0.46	มาก	4.32	0.66	มาก
3. ด้านการ ประเมินคุณภาพ การศึกษา	4.30	0.38	มาก	4.40	0.44	มาก	4.40	0.66	มาก
รวมเฉลี่ย	4.27	0.35	มาก	4.41	0.41	มาก	4.38	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ครูของกศน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่มีตำแหน่ง ข้าราชการครู มีการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{X} อยู่ระหว่าง 4.23 ถึง 4.30) โดยเฉพาะด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษา อยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.38) แต่ด้านการ ตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพการศึกษามีระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.41)

ส่วนครูของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่มีตำแหน่ง ครูอาสาสมัคร/ครู กศน. แขวง มีการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในอยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{X} อยู่ระหว่าง 4.36 ถึง 4.46) โดยเฉพาะด้านการควบคุมคุณภาพ การศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.42) แต่ด้านการ ตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพการศึกษามีระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.46)

ในการทำงานเดียวกันครูที่มีตำแหน่ง ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38, S.D.=0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{X} อยู่ระหว่าง 4.32 ถึง 4.41) โดยเฉพาะด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 4.41, S.D.=0.76$) แต่ด้านการ ตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพการศึกษามีระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 4.32, S.D.=0.66$)

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การเรียนรู้ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู จำแนกตำแหน่งของบุคลากรครู โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=220)

การประกันคุณภาพการศึกษา	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.90	0.45	2.29	0.10
	ภายในกลุ่ม	217	42.59	0.20		
	รวม	219	43.49			
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.50	0.25	1.12	0.33
	ภายในกลุ่ม	217	48.10	0.22		
	รวม	219	48.60			
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.34	0.17	0.82	0.44
	ภายในกลุ่ม	217	44.42	0.21		
	รวม	219	44.75			
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.55	0.28	1.50	0.23
	ภายในกลุ่ม	217	39.74	0.18		
	รวม	219	40.29			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า บุคลากรครูของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานครที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การเรียนรู้ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ตอนที่ 4 ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร**

การศึกษาข้อเสนอแนะของบุคลากรครู กศน.เขต ในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา และ 3) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนนี้จำนวนทั้งหมด 43 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลแต่ละด้านมาจัดกลุ่มและแจกแจงความถี่ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.9-4.12

ตารางที่ 4.9 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
(n=13)		
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา		
1	สถานศึกษาควรแต่งตั้งคำสั่งผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร	1
2	สถานศึกษาควรปรับปรุงคุณภาพของกิจกรรม โครงการให้ครบทุกกิจกรรม และสามารถนำกิจกรรม /โครงการที่สำคัญมาพัฒนาและต่อยอด	4
3	สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับงานการประกันคุณภาพทุกสัปดาห์เพื่อเสริมสร้างความรู้และประสิทธิภาพในการทำงาน	3
4	สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ของ กศน.เขต กับ มาตรฐานตัวบ่งชี้ของ สวมศ. ให้เป็นแนวทางเดียวกัน เนื่องจากพบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้บางตัวมีข้อแตกต่างกันอาจทำให้การตีความผิดพลาดได้	3

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

(n=13)		
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
5	สถานศึกษาควรให้บุคลากรใน สถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรฐานการศึกษา	2
6	หน่วยงานที่รับผิดชอบควรปรับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกให้ สอดคล้องกับบริบทของ กศน.เนื่องจากมาตรฐานบางเรื่องไม่เหมาะสมกับ กลุ่มผู้เรียน	7
7	สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และการจัดทำคู่มือระบบการทำงานเพื่อการทำงานเป็นระบบมากขึ้น และขึ้นเพื่อให้บุคลากรยึดปฏิบัติ	12
8	แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแผนระยะยาวควรมีการปรับปรุงและ พัฒนา วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม	6

จากตาราง 4.9 พบว่า ข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการควบคุมคุณภาพ การศึกษา มีประเด็นสำคัญดังนี้ สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา และการจัดทำคู่มือระบบการทำงานเพื่อการทำงานเป็นระบบมากขึ้น เพื่อให้ บุคลากรครูยึดปฏิบัติ ทั้งนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของ กศน. เขต ใน กรุงเทพมหานคร ควรปรับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอก ให้สอดคล้องกับบริบทของ กศน. เนื่องจากมาตรฐานบางเรื่องไม่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน นอกจากนี้ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแผนระยะยาวควรมีการปรับปรุงและพัฒนา วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม

ตารางที่ 4.10 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนา
การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการตรวจสอบ
ทบทวนคุณภาพการศึกษา

(n=13)		
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา		
1	สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบทบทวนคุณภาพ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม	1
2	สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้ และเสริมสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการ ตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา	4
3	สถานศึกษาควรนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งการ ประเมินผล กิจกรรมโครงการ และควรนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายของ สถานศึกษาเพื่อนำผลมาปรับปรุงและแก้ไข	6
4	บุคลากรควรปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานประจำปีของ สถานศึกษา	2
5	สถานศึกษาควรนำผลการนิเทศกำกับติดตามคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุง การดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	6

จากตาราง 4.10 พบว่า ข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา มีประเด็นสำคัญดังนี้ สถานศึกษาควรนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา พร้อมทั้งการประเมินผล กิจกรรมโครงการ ควรนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายของ สถานศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและแก้ไข ทั้งนี้สถานศึกษาควรนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม คุณภาพการศึกษาไปปรับปรุงการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้ง ควรจัดอบรมให้ความรู้ และ เสริมสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ให้กับบุคลากร ในสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 4.11 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนา
การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

(n=13)		
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา		
1	สถานศึกษาควรนำข้อเสนอแนะต่างๆที่ได้รับจากการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินคุณภาพการศึกษาและกลยุทธ์ เพื่อปรับทิศทางการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมให้มีความเหมาะสม	4
2	หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือก่อนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษา	3
3	สถานศึกษาควรมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองและรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีอย่างต่อเนื่อง	3
4	สถานศึกษาควรประเมินตามสภาพจริง ไม่ควรสร้างหลักฐานจากข้อมูลที่ไม่ชัดเจน	4

จากตาราง 4.11 พบว่า ข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา มีประเด็นสำคัญ ดังนี้ สถานศึกษาควรนำข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้รับจากการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินคุณภาพการศึกษาและกลยุทธ์ เพื่อปรับทิศทางการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมให้มีความเหมาะสม ดังนั้น สถานศึกษาควรประเมินตามสภาพจริง ไม่ควรสร้างหลักฐานจากข้อมูลที่ไม่ชัดเจน โดยที่หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือก่อนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองและรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.12 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะของบุคลากรครูในการปรับปรุงและพัฒนา
การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ลำดับ	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ	ความถี่
1	หน่วยงานต้นสังกัด ควรเป็นแกนหลักในการจัดอบรม ให้ความรู้ เกี่ยวกับ งานประกันคุณภาพ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือระบบการทำงานประกันคุณภาพ ให้กับบุคลากรในสังกัดได้ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน	7
2	สถานศึกษาควรลดเอกสารงานประกันคุณภาพให้น้อยลง	4
3	สถานศึกษาควรสนับสนุนบุคลากรทุกๆ ด้านเกี่ยวกับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะ การสนับสนุนงบประมาณ	3

จากตาราง 4.12 พบว่า ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของบุคลากรครูในการปรับปรุงและ
พัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานคร มีประเด็น
สำคัญดังนี้ หน่วยงานต้นสังกัดควรเป็นแกนหลักในการจัดอบรม ให้ความรู้ เกี่ยวกับงานประกัน
คุณภาพ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือระบบการทำงานประกันคุณภาพให้กับบุคลากรในสังกัดได้ยึดถือ
ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน อีกทั้ง สถานศึกษาควรลดเอกสารงานประกันคุณภาพให้น้อยลง และ
เพื่อให้การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สถานศึกษาควรสนับสนุนบุคลากรทุกๆ
ด้านเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะ
การสนับสนุนงบประมาณ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากร ครู ผู้วิจัยนำเสนอ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากรครู

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิภาคของ บุคลากรครู

1.1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามการรับรู้ของบุคลากรครูที่มีภูมิหลัง แตกต่างกันทั้งขนาดของกสน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงานและตำแหน่งของบุคลากรครู

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ บุคลากรครูของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 512 คน จากศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 แห่ง

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรครูในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร รวม 220 คน แบ่งออกเป็น ข้าราชการครูจำนวน 35 คน ครู อาสาสมัคร/ครู กศน.แขวง จำนวน 169 คน และครู ศูนย์การเรียนชุมชน จำนวน 16 คน ได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .67-1.00 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94 ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรครูในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่ และให้ครอบครัวครูที่มีตำแหน่งเป็นข้าราชการครู ครูอาสาฯ หรือครู กศน.แขวง และครูศูนย์การเรียนชุมชน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 220 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของบุคลากรครู ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และภูมิหลังของบุคลากรครูตามขนาด กศน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงาน โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครูโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน จำแนกตามภูมิหลังของบุคลากรครู ทั้งด้านขนาดกศน.เขตที่ครูปฏิบัติงาน และตำแหน่งของบุคลากรครู โดยทดสอบค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) ตามลำดับ

1.4 สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.4.1 การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู พบว่า กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับการดำเนินงานจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรครูมีการรับรู้ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในแต่ละด้าน ดังนี้

1) *ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา* พบว่า กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการจัดทำแผน โครงการหรือกิจกรรมได้ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้ บุคลากรดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดทำโครงการและกิจกรรมพร้อมทั้ง กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน ส่วนเรื่องที่มีการ ดำเนินงานน้อยกว่ารายการอื่นๆ คือ การให้บุคลากร ชุมชน และองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์และตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี

2) *ด้านตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพการศึกษา* พบว่า กศน.เขต ใน กรุงเทพมหานคร ดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการกระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนากรอบการประเมินภายใน พร้อมทั้งปรับปรุงเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงการทำงานให้ได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด การให้ความร่วมมือด้านเอกสาร และหลักฐานข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา และการส่งเสริมให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนรายการที่มีการดำเนินงานน้อยกว่า รายการอื่นๆ คือ สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้อย่าง รวดเร็ว

3) *ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา* พบว่า กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ดำเนินงานการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาโดยมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ PDCA การมี เอกสารรายงานการประเมินตนเอง และการจัดทำรายงานการประเมินตนเองได้อย่างเป็นระบบ มีหลักฐานสนับสนุนอย่างน่าเชื่อถือ ส่วนรายการที่มีการดำเนินงานน้อยกว่ารายการอื่นๆ คือ สถานศึกษากำหนดให้การประเมินทุกมาตรฐานใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

1.4.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของบุคลากรครูที่มีภูมิ หลังแตกต่างกันทั้งด้านขนาดของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงานและตำแหน่งของ บุคลากรครู พบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ นั่นคือ ครูที่มาจากกศน.เขต ใน กรุงเทพมหานครที่มีขนาดต่างกันมีการรับรู้ว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในไม่แตกต่าง

กันและครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความเห็นว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

1.4.3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในตามการรับรู้ของบุคลากรครูแต่ละด้าน มีดังนี้

1) **ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา** พบว่า กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ควรจัดอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการจัดทำคู่มือระบบการทำงาน ควรปรับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกให้สอดคล้องกับบริบทของตนเอง และควรปรับปรุงและพัฒนา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2) **ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา** พบว่า กศน. เขต ใน กรุงเทพมหานคร ควรนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา นำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุง ประสิทธิภาพการเรียนการสอน และควรจัดอบรมให้ความรู้ เสริมสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับการประกันคุณภาพให้กับบุคลากรในสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ การศึกษา

3) **ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา** พบว่า กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ควรนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ มีความเหมาะสม ควรประเมินตามสภาพจริง ควรมีการนิเทศ ให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือ การประเมินก่อนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพ การศึกษา และควรมีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีอย่างต่อเนื่อง

2. อภิปรายผล

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของบุคลากรครูต่อการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู มีข้อควรอภิปรายดังนี้

2.1 **การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครู ผลการวิเคราะห์โดย ภาพรวม** พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของกศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร อยู่ใน ระดับมาก อาจเป็นเพราะ สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน. ดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในให้สอดคล้องกับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน โดยได้รับความร่วมมือ

ส่งเสริม สนับสนุนจากภาคีเครือข่ายและสำนักงาน กศน. อีกทั้งกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งภายในสามปี ด้วยเหตุนี้ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร จึงต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ ตลอดจนสำนักงาน กศน. (2554, น. 13-14) เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งตามนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงาน กศน.ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ได้เร่งรัดให้กศน.เขต ในกรุงเทพมหานครพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้ได้มาตรฐาน โดยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่องโดยให้ประเมินภายในด้วยตนเอง และให้สำนักงาน กศน. ร่วมประเมินด้วย ทั้งนี้ ต้องให้ผ่านการประเมินคุณภาพภายในไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องพัฒนาคุณภาพ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการประเมินภายนอกที่ไม่ได้ตามมาตรฐานตามที่ สมศ. กำหนด ดังเช่นเพลินจิตร์ นัคกล้า (2550) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุจากการนำนโยบายและแนวคิดในการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องรับการประเมินเพื่อให้รองรับมาตรฐานการจัดการศึกษา จึงทำให้โรงเรียนมุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

เมื่อพิจารณาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย จะเห็นว่า กศน.เขต ในกทม. ดำเนินการด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาได้มากกว่าด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีเหตุผลในการอภิปราย ดังต่อไปนี้

2.1.1 ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้ว่า กศน.เขต ในกทม. ให้ความสำคัญในด้านนี้มากเพราะเป็นด้านที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติงาน/โครงการฯ/กิจกรรมของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละปี ที่ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ กศน.เขต ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว หน่วยงานมีเป้าหมายสำคัญคือ ยกระดับคุณภาพผู้เรียน ด้วยการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพมาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อควบคุมคุณภาพในการจัดการศึกษา

ทั้งนี้การควบคุมคุณภาพการศึกษาจะมีประสิทธิภาพมากเพียงใดหน่วยงานต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และพัฒนาบุคลากรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพเพื่อให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถนำหลักการสู่การปฏิบัติได้อย่างไรก็ตาม บุคลากรครูได้มีข้อเสนอแนะว่า กศน.เขต ในกทม.ควรปรับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกให้สอดคล้องกับบริบทของตนและควรปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

นอกจากนี้ บุคลากรครูมีความเห็นว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงานยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ ทำให้เห็นได้ว่า บุคลากรครูต้องการให้ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร เปิดโอกาสให้บุคลากรครู ชุมชน และองค์กรภายนอกทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมกับการควบคุมคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เนื่องจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นหลักการสำคัญของการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาจึงต้องพยายามผลักดันให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติร่วมกับสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบผลงาน หากจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแล้ว ร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้เกิดประสิทธิผลที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Adegbesan, 2010, อ้างถึงใน อังคณา สุขผล, 2554, น. 87) โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการจัดทำคู่มือระบบการทำงาน ให้กับบุคลากรยึดปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2552; อัมพวัน ประพงษ์, 2556) อีกทั้งอัมพวัน ประพงษ์ (2556) พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในด้านการควบคุมคุณภาพศึกษานั้น เป็นเพราะบุคลากรไม่เห็นถึงความจำเป็นในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน และการดำเนินงานประกันไม่ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ เพราะปฏิทินการปฏิบัติงานไม่ชัดเจน รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนนักศึกษาและภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการดำเนินงานน้อย

2.1.2 ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้ว่า กศน. เขต ในกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ เช่นเดียวกับงานวิจัยที่ผ่านมา (กุศล เทพศิริ, 2548; ธีรพรธณ แจ้ใส, 2552) ดังจะเห็นได้จาก มีการกระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนากรอบการประเมินภายใน พร้อมทั้งปรับปรุงเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และผู้บริหารปรับปรุงการทำงานให้ได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด พร้อมทั้งส่งเสริมให้

บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและสนับสนุนการทำงานของบุคลากร

อย่างไรก็ตามถึงแม้ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่บุคลากรครูยังเห็นว่า กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร ยังมีข้อจำกัดในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น หน่วยงานจึงควรแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบทบทวนคุณภาพ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการจัดทำคู่มือการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรครู เนื่องจากบุคลากรครูบางส่วนยังไม่เข้าใจการเตรียมเอกสาร หลักฐานประกอบเกณฑ์การพิจารณาของตัวบ่งชี้ รวมถึงการเลือกใช้เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลเป็นสารสนเทศ

ดังนั้น บุคลากรครูมีการรับรู้ ว่า กศน.เขต ควรมีระบบสารสนเทศ การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ กิจกรรม/โครงการที่สำคัญ เพื่อนำผลการดำเนินงาน ไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่ง อัมพวัน ประพงษ์ (2556, น. 90-91) พบว่า บุคลากรที่ขาดทักษะในการทบทวนตรวจสอบการศึกษา ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดเพราะไม่สามารถหาแนวทางพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินงานได้ ทั้งนี้ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2557, น. 48) เสนอแนะว่า การดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยใช้วงจรคุณภาพของ เดมมิ่ง เริ่มต้นด้วย การวางแผน (Plan) การลงมือทำ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการลงมือแก้ไข ป้องกัน หรือสร้างมาตรฐานในการทำงาน (Act) โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ดังเช่น งานวิจัยของอุทัยวรรณ สอนเจริญ (2555) ที่พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 25 จังหวัดขอนแก่น มีการดำเนินงานการตามขั้นตอนของ PDCA ในทุกด้าน

2.1.3 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้ว่า กศน. เขต ใน กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินการด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ในระดับมากถึงแม้จะน้อยกว่าด้านอื่นๆ โดยหน่วยงานให้ความสำคัญมากในเรื่องการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ PDCA ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร เห็นว่า การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นด้านที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม

ตามยังพบว่า ในเรื่อง สถานศึกษากำหนดให้การประเมินทุกมาตรฐาน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม บุคลากรครูมีการรับรู้ว่าการดำเนินงานยังน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ สะท้อนได้ว่า บุคลากรครูต้องการให้สถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการศึกษา ให้หลากหลายมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษายังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินอย่างหลากหลาย และการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับการรับรู้ของบุคลากรครูที่ต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัดมีการนิเทศ ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินและเครื่องมือก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาควรมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองและรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีอย่างต่อเนื่อง

2.2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามการรับรู้ของบุคลากรครูจำแนกตามภูมิภาคของบุคลากรครูที่มาจาก กศน. เขตที่มีขนาดแตกต่างกัน และที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะ กศน.เขต ในกทม.ทุกแห่งและทุกขนาดต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามนโยบายการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 255) โดยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งและทุกประเภทจัดระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กศน.เขต ในกทม.ทุกแห่งและทุกขนาดจึงได้พัฒนาบุคลากรครูเพื่อเตรียมความพร้อมทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ใกล้เคียงกันทั้งในด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพ และการประเมินผลคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กศน.เขต ในกทม.พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด จึงมีส่วนทำให้บุคลากรครูที่มาจากขนาดของ กศน.เขตที่แตกต่างกันและตำแหน่งของบุคลากรครูที่แตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับกุศล เทพศิริ (2548) และประทีป แดมกลาง (2550) ที่พบว่าขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพ รวมทั้งสภาพปัญหาไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าทั้งๆ ที่ ครูมีตำแหน่งแตกต่างกันแต่มีการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานครในระดับมากและไม่แตกต่างกัน แต่บุคลากรครูที่เป็นข้าราชการครูมีการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน.เขต ในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับที่น้อยกว่า ครูอาสาฯ/ครู กศน. แขนง และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูมีบทบาท หน้าที่ตามภาระงานที่มากกว่า และมักจะได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหาร ให้เป็นหัวหน้า ผู้ควบคุมดูแลฝ่ายต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน จึงต้องเข้ารับการเข้าฝึกอบรมบ่อยครั้งเพื่อพัฒนาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ข้าราชการครูจึงมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในมากกว่า จึงสามารถมองเห็นข้อจำกัดในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานที่ชัดเจนมากกว่าครูที่มีตำแหน่งครูอาสาฯ/ครูกศน.แขนง และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจึงรับรู้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กศน. เขต ในกรุงเทพมหานครได้ในระดับที่น้อยกว่า ในขณะที่ครูที่มีตำแหน่งครูอาสาฯ/ครูกศน.แขนง และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบางคนอาจปฏิบัติงานได้ไม่นาน มีความรู้ ความเข้าใจ ความพร้อม และประสบการณ์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่จำกัดอาจทำให้มองสภาพปัญหาอุปสรรคของการประกันคุณภาพภายในได้ไม่ชัดเจนเท่าข้าราชการครู

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของบุคลากรครูทั้ง 3 ด้าน มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี ทั้งนี้หน่วยงานต้นสังกัดควรพิจารณาปรับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับบริบทของ กศน. เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า มาตรฐานของการประกันคุณภาพภายในบางข้อยังไม่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแผนระยะยาวยังไม่มีการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3.1.2 ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ควรนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งการประเมินผล กิจกรรมโครงการ พร้อมทั้งนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและแก้ไข ทั้งนี้ สถานศึกษาควรพัฒนานวัตกรรมให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการประมวลผลข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำผลการนิเทศกำกับติดตามคุณภาพ การศึกษาไปปรับปรุงการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งจัดทำ คู่มือการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษายังมีข้อจำกัดในเรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว

3.1.3 การประเมินคุณภาพการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครควรนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุง แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินคุณภาพการศึกษาและกลยุทธ์ เพื่อปรับทิศทางการ พัฒนาโครงการ/กิจกรรมให้มีความเหมาะสม พร้อมทั้งควรประเมินตามสภาพจริง ดังนั้นหน่วยงาน ต้นสังกัดควรมีการนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินที่หลากหลายและการใช้เครื่องมือการ ประเมินก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพพร้อมทั้งจัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษายังมีข้อจำกัดในเรื่องวิธีการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยการใช้ เครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในโอกาสต่อไป ควรมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.2.1 ควรมีการวิจัยซ้ำกับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นอกเหนือจากในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เห็นสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของหน่วยงานที่สมบูรณ์ชัดเจนมากขึ้น

3.3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการประกันคุณภาพ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

3.3.3 ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ใน กรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน
สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ.2555. กรุงเทพฯ:
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด
พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กุศล เทพศิริ. (2548). การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.
- จิราภาวิ ชาชาญ. (2550). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เขตภูมิภาคตะวันตก. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ชวลิต อุดม. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ทวีป อภิลักษณ์. (2554). การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาของโลกยุคใหม่ที่มาแรง. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพรรณ แจ้ใส. (2552). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่ม
โรงเรียนเชิงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. (การศึกษาค้นคว้า
อิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
เชียงราย.
- นิวัฒน์ อุ่นพิกุล. (2556). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ประทีป แดมกลาง. (2550). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 1-7.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา, นครราชสีมา.

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษา. (2551, 25 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125 ตอนที่ 60 ง. หน้า 2.
- ผกาพันธุ์ แท่งทองคำ. (2548). *สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในของศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- เพลินจิต นัคกล้า. (2550). *การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สอง ของ สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545. (2545, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับ กฤษฎีกา*. เล่มที่ 116 ตอน 74 ก. หน้า 1-23.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. (2551, 3 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125 ตอน 14 ก. หน้า 1-15.
- ขงยุทธ แก้วขอนแก่น. (2555). *การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาโรงเรียนบ้านโนนใหญ่ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- แสงเพียร งานดี. (2553). *การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ในเขตอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- สำนักบริการงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2547). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. สืบค้นจาก <http://www.siced.ac.th/index.php?name=knowledge1&file=readknowledge&id=43>
- _____. (2548). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานอกโรงเรียน: แนวทางการตรวจสอบ ทบทวนและประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. สืบค้นจาก <http://www.siced.ac.th/index.php?name=knowledge1&file=readknowledge&id=44>

- สำนักบริการงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2549). คู่มือการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2549) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นจาก <http://www.siced.ac.th/index.php?name=knowledge1&file=readknowledge&id=42>
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549” ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน”แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, สำนักงาน. (2552). รายชื่อบุคลากร สังกัดสำนักงาน กศน. กทม.. สืบค้นจาก bukkarakorn@bkk1.nfe.go.th
- _____. (2552). มาตรฐาน ตัวบ่งชี้เกณฑ์การพิจารณาและเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต. สืบค้นจาก <http://www.krukorsornor.com/knowledge-id636.html>
- _____. (2552). ประมวลการสังเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการนิเทศระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา กศน. เอกสารอัดสำเนา.
- _____. (2553). คู่มือประเมินคุณภาพสถานศึกษา โดยต้นสังกัด สำหรับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการนำภูมิปัญญาไทยเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้นอกระบบ โรงเรียนและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย. นนทบุรี: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). แนวทางการนำภูมิปัญญาไทยเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้นอกระบบ โรงเรียนและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย. นนทบุรี: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). เอกสารการกำหนดกรอบอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2554). กศน. นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554. นนทบุรี: ไทยพับบลิค เอ็ดดูเคชั่น.

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2554). *แนวทางการับการประเมินคุณภาพสถานศึกษา โดยต้นสังกัด สำหรับสถานศึกษา*. เอกสารอัดสำเนา.
- _____. (2555). *แนวทางการประกันคุณภาพภายใน กศน.อำเภอ/เขต ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ปี 2555*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2556). *รายงานผลการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ปีงบประมาณ 2556*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน.. (2551). *เอกสารสาระหลักการและแนวคิด ประกอบการดำเนินงาน กศน.: คัมภีร์ กศน.* กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดีง.
- _____. (2552). *ประมวลผลการสังเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการนิเทศระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา กศน.* กรุงเทพฯ: รังสีการพิมพ์.
- อังคณา สุขผล. (2554). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน จังหวัดราชบุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.
- อุทัยวรรณ สอนเจริญ. (2555). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัดขอนแก่น: พุทธรณีศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อำลา สาลี. (2551). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาคุณภาพละหานทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อัมพวัน ประพงษ์. (2556). *แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

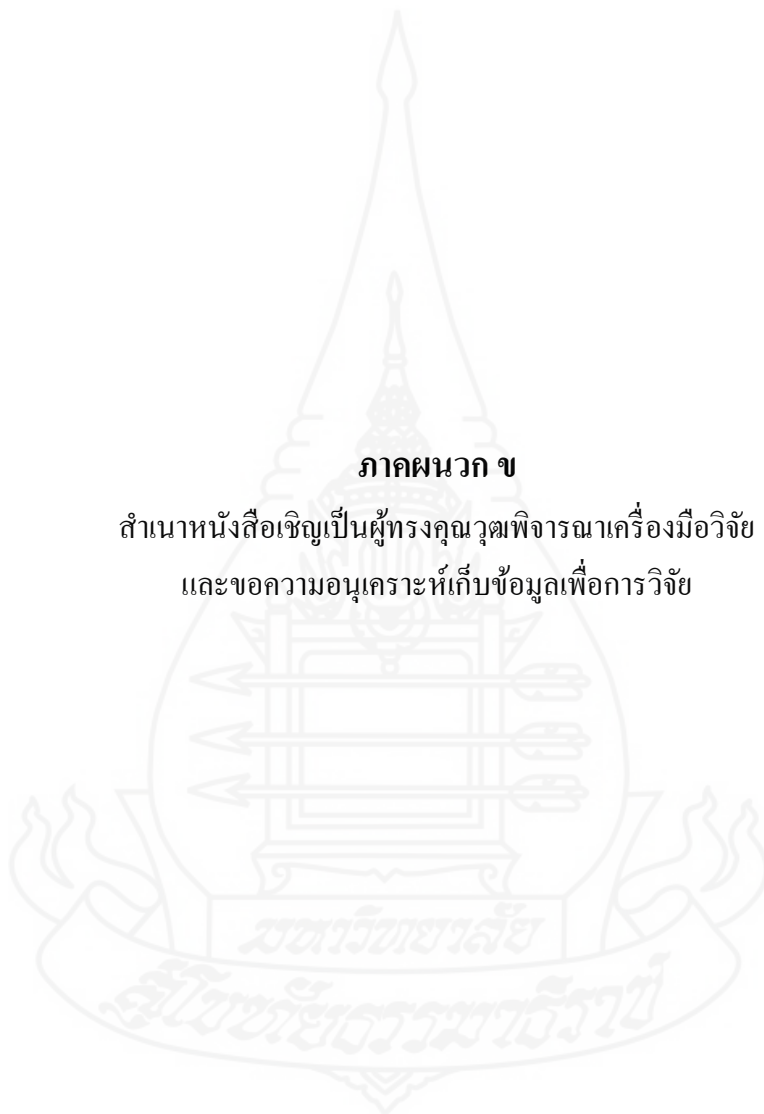

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. **ชื่อ** นางพิมพ์า หาญวัฒนะชัย
สถานที่ทำงาน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ
 กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) การศึกษาผู้ใหญ่
ประสบการณ์หรือความชำนาญ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล สถานศึกษาลี้กัก
 สำนักงาน กศน. จังหวัด ในภาคเหนือตอนล่าง
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 3 จังหวัดชายแดนใต้และ
 เป็นกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบประกัน
 คุณภาพภายในสถานศึกษา ตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2554
 จนถึงปัจจุบัน
2. **ชื่อ** นายสุริยา บุญเฉลิม
สถานที่ทำงาน กศน.เขตบางแค กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)ประวัติศาสตร์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) การศึกษาผู้ใหญ่
 ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต(ศษ.ด.)บริหารการศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ชำนาญการพิเศษ ระดับ 8 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 6 ปี
3. **ชื่อ** นายสุพจน์ เชี่ยวชลวิทย์
สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 เขตประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ภาษาไทย,
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูข้าราชการ(คศ. 4) 7 ปี และเป็นกรรมการประเมินคุณภาพ
 สถานศึกษา ต้นสังกัดจนถึงปัจจุบัน

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
และขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศษ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๑ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางพิมพ์ หามัญวัฒนะชัยศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสภา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่ จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึง ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๓

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๕๑-๓๔๑๒๕๕

ที่ ศษ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๑ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุริยา บุญเฉลิม ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางแค

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสดา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร
ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่
จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึง
ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยการบริหารการศึกษาศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ
และให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียด
อื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๓

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๕๑-๓๔๑๒๕๕

ที่ ศษ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๑๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๑ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุพจน์ เชื้อขลวิทย์ ศศ. ๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสดา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๓

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๕๑-๓๔๑๒๕๕

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๖๔

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๒๐

๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.กรุงเทพมหานคร

ด้วย นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสดา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครจำนวน ๕๐ เขต

จึงเรียนมาเพื่อขอลความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๓

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๕๑-๗๔๑๒๕๕

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๖๕

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.เขต.....

ด้วย นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสภา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง
การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต
ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
กรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต..... สังกัดสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอลความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับ
ความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๓

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๕๑-๗๔๑๒๕๕

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

.....
สำหรับ บุคลากรครูในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร
คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรครูในศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

คำตอบของท่านมีความสำคัญต่อการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง โปรดตอบแบบสอบถามให้ตรง
ตามความเป็นจริงที่สุด ครบทุกข้อ ทุกตอน เพราะข้อมูลที่ถูกต้องจะช่วยให้ผลการวิจัยเป็นที่เชื่อถือ
และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง คำตอบของท่านจะไม่กระทบกระเทือนต่อการ
ปฏิบัติงานและสถานภาพของท่านแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร
ต่อไป

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสภา

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

(1) เพศ

ชาย

หญิง

(2) อายุ

20 – 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 ปีขึ้นไป

(3) ตำแหน่ง

ข้าราชการครู

ครูอาสาสมัครฯ/ครู กศน.แขวง

ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

อื่นๆ.....

(4) ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

สูงกว่าปริญญาโท

(5) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

0 – 5 ปี

6 – 10 ปี

11 – 15 ปี

16 – 20 ปี

21 ปีขึ้นไป

(6) ขนาด กศน.เขต ในกรุงเทพมหานครที่ครูปฏิบัติงาน

ขนาดกลาง

ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1 ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา					
1. สถานศึกษาศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนและทรัพยากรทางการศึกษาตามกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้					
2. สถานศึกษาพัฒนาตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อที่สะท้อนอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เด่นชัด					
3. สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จของทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ได้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					
4. สถานศึกษากำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด					
5. สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมียุทธศาสตร์ที่คุณภาพผู้เรียนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6. สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และ ภายนอกของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
7. สถานศึกษาได้สร้างความเข้าใจให้บุคลากรในการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบอย่าง ต่อเนื่อง					
8. สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากร ดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นสายลักษณะอักษร					
9. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความ สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
10. แผนปฏิบัติงาน/โครงการฯ/กิจกรรมของสถานศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
11. สถานศึกษาจัดทำโครงการและกิจกรรมพร้อมทั้งกำหนด ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ได้ชัดเจน					
12. บุคลากร ชุมชน และองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์และตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี					
13. สถานศึกษาจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพภายในได้ ชัดเจนและสามารถเป็นแนวทางปฏิบัติตามได้					
14. บุคลากรของสถานศึกษาใช้คู่มือการประกันคุณภาพ ภายในเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและตรวจสอบ ทบทวนกระบวนการทำงานได้					
2 ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา					
15. สถานศึกษากำกับติดตาม ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
16. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำกับติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความเหมาะสม					
17. สถานศึกษาเตรียมการให้ความร่วมมือด้านเอกสาร และหลักฐานข้อมูล เพื่อรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา					
18. สถานศึกษา มีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา					
19. สถานศึกษากระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมประเมินภายในพร้อมทั้งปรับปรุงเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
20. สถานศึกษาจัดเก็บหรือรักษาเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้					
21. สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้					
22. ผู้บริหารปรับปรุงการทำงานให้ได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด					
23. สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว					
24. สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา					
3 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา					
25. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความเหมาะสม					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
26. สถานศึกษากำหนดมาตรการให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน					
27. สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลให้ครบทุกคนและทุกระดับการศึกษา					
28. สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
29. สถานศึกษานำผลจากการนิเทศภายในสถานศึกษามาเป็นข้อมูลเทียบเคียงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในของหน่วยงานต้นสังกัด					
30. สถานศึกษานำผลเป็นข้อมูลสารสนเทศตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
31. สถานศึกษากำหนดให้ทุกมาตรฐานใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม					
32. สถานศึกษาพัฒนาระบบและจัดระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานและการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม					
33. สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองได้อย่างเป็นระบบและมีหลักฐานสนับสนุนอย่างน่าเชื่อถือ					
34. เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาช่วยสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษา ของผู้บริหารและบุคลากร ได้ชัดเจน					
35. สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างเหมาะสมสาธารณชน					
36. สถานศึกษาผลจากระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ PDCA					

**ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร**

3.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา (ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำ
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการจัดทำคู่มือระบบการทำงาน)

.....

.....

.....

.....

3.2 การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา (ได้แก่ การปฏิบัติตามแผนของสถานศึกษา
การติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงคุณภาพในกิจกรรม/โครงการที่มีปัญหาหรือคุณภาพไม่ถึง
เกณฑ์มาตรฐาน)

.....

.....

.....

.....

3.3 การประเมินคุณภาพการศึกษา (ได้แก่ การประเมินตนเองโดยสถานศึกษา รายงานการ
ประเมินตนเองการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การรายงานผลการดำเนินการ และการ
ผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา)

.....

.....

.....

.....

3.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ค่าคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ตารางที่ ๓ แสดงค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item- Objective Congruence:IOC)

การดำเนินการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum \frac{R}{N}$	ค่าเฉลี่ย	สรุป
	1	2	3			
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา 1. สถานศึกษาศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐาน การศึกษาและตัวบ่งชี้ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนและ ทรัพยากรทางการศึกษาตาม กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
2. สถานศึกษาพัฒนาตามมาตรฐานและตัว บ่งชี้เพื่อที่สะท้อนอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ เด่นชัด	1	1	0	2/3	0.67	ใช้ได้
3. สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ของทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ได้เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
4. สถานศึกษากำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และ เป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย และนโยบายของหน่วยงานต้น สังกัด	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
5. สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมีจุดเน้นที่คุณภาพผู้เรียน ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยบุคลากรทุก ฝ่ายมีส่วนร่วม	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้

การดำเนินการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum \frac{R}{N}$	ค่าเฉลี่ย	สรุป
	1	2	3			
6. สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
7. สถานศึกษาได้สร้างความเข้าใจให้บุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
8. สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรดำเนินงานการประกันคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษร	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
9. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
10. แผนปฏิบัติงาน/โครงการฯ/กิจกรรมของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
11. สถานศึกษาจัดทำโครงการและกิจกรรม พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการที่สามารถนำสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
12.บุคลากร ชุมชน และองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์และตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
13. สถานศึกษาจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพภายในได้ชัดเจนและสามารถเป็นแนวทางปฏิบัติตามได้	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้

การดำเนินการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum \frac{R}{N}$	ค่าเฉลี่ย	สรุป
	1	2	3			
14. บุคลากรของสถานศึกษาใช้คู่มือการประกันคุณภาพภายในเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและตรวจสอบทบทวนกระบวนการทำงานได้	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
2 ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา						
15. สถานศึกษากำกับติดตาม ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
16. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำกับติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความเหมาะสม	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
17. สถานศึกษาเตรียมการให้ความร่วมมือด้านเอกสาร และหลักฐานข้อมูล เพื่อรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
18. สถานศึกษา มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
19. สถานศึกษากระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนากรอบการประเมินภายใน พร้อมทั้งปรับปรุงเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	1	1	0	2/3	0.67	ใช้ได้

การดำเนินการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum \frac{R}{N}$	ค่าเฉลี่ย	สรุป
	1	2	3			
20. สถานศึกษาจัดเก็บหรือรักษาเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
21. สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
22. ผู้บริหารปรับปรุงการทำงานให้ได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
23. สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
24. สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
3 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา						
25. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความเหมาะสม	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
26. สถานศึกษากำหนดมาตรการให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
27. สถานศึกษาดูตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลให้ครบทุกคนและทุกระดับการศึกษา	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้

การดำเนินการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum \frac{R}{N}$	ค่าเฉลี่ย	สรุป
	1	2	3			
28. สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
29. สถานศึกษานำผลจากการนิเทศภายในสถานศึกษามาเป็นข้อมูลเทียบเคียงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในของหน่วยงานต้นสังกัด	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
30. สถานศึกษานำผลเป็นข้อมูลสารสนเทศตามแผนปฏิบัติการประจำปี	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
31. สถานศึกษากำหนดให้ทุกมาตรฐานใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
32. สถานศึกษาพัฒนาระบบและจัดระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานและการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
33. สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองได้อย่างเป็นระบบและมีหลักฐานสนับสนุนอย่างน่าเชื่อถือ	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
34. เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาช่วยสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษา ของผู้บริหารและบุคลากรได้ชัดเจน	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้
35. สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างเหมาะสม สาธารณชน	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้

การดำเนินการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum \frac{R}{N}$	ค่าเฉลี่ย	สรุป
	1	2	3			
36. สถานศึกษาพึงระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยมี กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตาม วงจรคุณภาพ PDCA	1	1	1	3/3	1	ใช้ได้

ตาราง ง2 แสดงค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficients) ของครอนบัค (Cronbach)

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	20	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	20	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.944	36

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 1	150.70	135.063	.406	.944
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 2	150.45	130.261	.556	.942
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 3	150.45	127.103	.802	.940
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 4	150.30	131.695	.519	.943
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 5	150.30	130.432	.524	.943
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 6	150.65	126.871	.711	.941
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 7	150.50	131.211	.427	.944
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 8	150.40	134.989	.195	.945
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 9	150.45	130.155	.565	.942
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 10	150.35	128.239	.690	.941
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 11	150.35	127.818	.722	.941
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 12	150.50	130.789	.656	.942
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 13	150.60	130.253	.529	.943
ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาข้อ 14	150.45	126.997	.702	.941
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 1	150.50	129.842	.747	.941
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 2	150.50	129.842	.606	.942
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 3	150.45	131.418	.571	.942
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 4	150.70	126.853	.661	.941
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 5	150.35	127.082	.779	.940
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 6	150.55	134.787	.298	.944
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 7	150.45	130.892	.619	.942
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 8	150.50	129.842	.747	.941
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 9	150.55	132.366	.538	.943
ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาข้อ 10	150.55	129.524	.658	.942

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 1	150.30	130.958	.375	.945
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 2	150.85	133.397	.308	.945
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 3	150.55	129.418	.567	.942
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 4	150.65	135.924	.131	.946
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 5	150.70	134.853	.436	.943
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 6	150.40	131.305	.565	.942
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 7	150.65	131.187	.592	.942
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 8	150.30	129.695	.694	.941
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 9	150.60	128.674	.505	.943
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 10	150.30	132.747	.427	.943
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 11	150.50	129.632	.767	.941
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาข้อ 12	150.65	133.397	.535	.943

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวมะลิวัลย์ จันทร์โสดา
วัน เดือน ปีเกิด	12 มีนาคม 2528
สถานที่เกิด	อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2551 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2557
สถานที่ทำงาน	กศน.แขวง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางซื่อ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครู

